

SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK

Naročnina
za Avstroogrsko: 1/2 leta K 2-50, 1/2 leta K 5,—, celo leto K 10,—
za Nemčijo: " K 3-50, " K 7,—, " K 14,—
za ost. inozemstvo: " fr. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80
za Ameriko celo leto 3-25 dolarjev.

V Ljubljani, v četrtek dne 9. julija 1914.
Uredništvo in upravljanje: Francišanska ulica
št. 10, I. nadstropje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 10 v. — Pri
večkratnih objavah primeren popust.

Štev. 28. Posamezna številka 22 vinarjev. Na naročila brez denarja se ne ozira. Naročnina za dijake in vojake 8 kron. Leto IV.

Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1915. Za vsake pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik
pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškercja, če plača 40 vin. za ovoj in poštino za vsako sliko.

Naročniki „Tednika“ dobe tudi „Knjižnico Sl. Il. Tednika“, 5 elegantno vezanih knjig za samo 8 K in kot nagrado še mnogo drugih knjig po znižanih cenah.

Poslednja pot † prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove † soproge vojvodinje Zofije Hohenberške: Sprevod na
Borznem trgu v Trstu. (Fot. M. Circovich, Trst.)

**Atentat v Sarajevu. Aretacija atentatorjev. Mrtvaški sprevoz iz Sarajeva. Prevoz
krst po morju in izkrcanje v Trstu. Dvorni vlak v Ljubljani. Sprevoz na Dunaju.**

➡ **Današnja številka obsega 20 strani.** ➡

JOS. KOSTANJEVEC:

Na kraški postaji.

I.

Stemnilo se je, dasi je bilo še zgodaj dopoldne. Zadnji listi na drevju, nekoliko prej še trepečoči v mrzli poznojesenski sapi, so hipoma obstali, kakor bi prisluškavali; zavzdihnili je zemlja naokoli in onemela. Visoko v zraku je letela mimo jata velikih črnih ptic, nov oblak pod oblaki... A tedaj so naenkrat zaprhutali po zraku majhni metuljčki od vseh strani, objemali se in poljubovali, stiskali se drugi k drugemu, prekopicali se in si nagajali. Vedno več jih je bilo, množili so se sproti in so nazadnje kakor utrujeni posedali po drevju in grmovju, po tratih in poljanah, po kamenju in cestah in potih. Poln jih je bil hipoma ves gozd, polni vrtovi in vinogradi. A za njimi so priplesali novi tropi, se vrtili, dvigali, se utrujali in posedali... Prvi sneg...

Na mali kraški postaji je bilo tiho kakor v grobu. Skozi gosto padajoče snežinke se je komaj razločevalo nizko poslopje, a so toliko bolj temnela prazna okna, kakor velike, mežikajoče oči. Nekoliko železniških tovornih voz je stalo ob nizkem skladišču in se pogrezalo v burni metež. Vsa daljna skalnata ravan se je polagoma stisnila in skrčila na nekoliko pedi prostora. In od nikoder nobenega glasu, nobenega življenja...

Postajni načelnik Anton pl. Brigada je tedaj dvignil glavo iznad računov ter pogledal na uro. Skoro bo deset. Odložil je svinčnik, potegnil z desnico po dolgih, že precej osivelih laseh, poveznil nanje rdečo kapo in mehanski odprl blagajno. Takoj nato je odgrnil zastor, odprl okence ter pogledal po veži.

Nikogar ni bilo tam, od povsod je zevala praznота in žalost. Samo v kotu pri vhodnih vratih je snažil sluga Čehovin veliko sajasto svetiljko.

»Nekoliko dostojneje bi bil lahko oblečen... Lehkornost nesramna!... Že nekoliko časa ga vidim, kako zavija k Matiji... doma mu pa stradajo žena in otroci... In tako izgleda sluga na postaji, kjer načeljuje plemeniti Brigada! Treba bo remedure...« je razmišljal Brigada in na ustne so mu lezle hude besede. Sluga je bil medtem naslonil s prosto roko na steno lestev in počasi, oprezno stopal navzgor. Od svetiljke je visela zamazana rdečkasta cunjа, okoli Čehovinih pet pa so opletale ohlapne, razcefrane hlačnice.

Na lestvi se je zibalo sloko in mršavo truplo, motno se je bleščal zaripljeni podolgasti obraz, velike začrnele roke so se iztezale ter privijale in pritrjevale svetiljko. Sedaj je stala trdno. Tedaj pa se je nenadno zazibala rdeča in mastna cunjа, črna velika roka jo je potegnila k obrazu in skril se je v njej ves obilni in šiljasti nos.

Pl. Brigado je streslo od studa. Oči so mu hipoma zamižale, preoduren prizor je to bil za njegove živce. Pozabil je v tem trenutku na vse in se sesedel na stol.

V tem je že zlezal sluga po lestvi navzdol, v veži je zacepetalo, odprla in zaprla so se vhodna vrata. In načelnik je še opazil, kako je sluga izginil urnih korakov.

Tedaj se je rezko oglasil signal, vlak je prihajal. Načelnik je stopil na ozki peron in odtod na progo. Kakor bi bil zrastle iz tal, je že stal v bližini Čehovin in si brisal z roko mokre brke. In smejal se je tako zadovoljno in tako nedolžno kakor dete v zibeli. Načelnik ga je pogledal od

strani in ta pogled je bil napolnjen z nepopisnim zaničevanjem in studom.

»Tako bi ga odpravil... pa je preporaben, ta lopov... nobeden ne opravlja službe tako vestno... pa tudi vse ve... gotovo še preveč ve... moglo bi postati neprijetno...«

Skozi metež je hipoma zašumelo kakor bi bila sunila burja, sunek se je podvojil, mimo je šinil velikanski črni, po hrbtu se belo blesteči reptil, zasopel še enkrat globoko in se ustavil nalahko in natiho. Načelnik je salutiral, sprevodniki so poskakali z vozov, odpirali vrata ter izklicavali s hripavim glasom ime postaje.

Gori v prvem nadstropju postajnega poslopja se je prikazalo za motnimi šipami par kuštravih ženskih glav in zrla napetih oči navzdol na vozove. Skozi okna kupejev prvega razreda so se svetlikale blazine, na njih se je valjalo nekaj debelih trebuho, povitih s težkimi zlatimi verižicami. Ženske glave gori za okni so se napolnile s čudnimi mislimi. Da bi mogle sedajle tja doli, da bi se odpeljale iz tega dolgega časa in iz te puščobe v življenje, ki ga razsiplje solnce tam za daljnimi južnimi hribi še sedaj, ko je tukaj zavlada zima in smrt. Blagor vam, ki hitite na lahkih krilih in z lahkimi srci tja proti deželi prelestni, vedno cvetoči! Blagor vam, ko si lahko izbirate pomlad in poletje sredi zime, ko si lahko kupujete hlad sredi poletja in kadar ne morete več prenašati solčnih žarkov... Napete oči strme navzdol, zavist in bridkost gledata iz njih...

Izstopilo je nekaj domačinov. Sključenji so hiteli proti izhodu, kjer se je bil nastavlil sluga. Z nedolžnim nasmehom je z velikimi rokami jemal liste od vsakega posebe, hitro in spretno kakor stroj, a njegove vodene oči so strmele preko teh znanih obrazov nekam v metež, kakor bi se moralo vsak čas prikazati izza njega nekaj lepega, težko pričakovanega...

»Brez voznega lista se vozi od Gorice! Pa šele sedaj sem jo zasačil! Znala se je umikati; prvič se ni vozila tako. Tu jo imate, gospod načelnik, storite ž njo kakor veste in znate!«

Napol škodoželjno, napol pomilovalno se smejoč je s temi besedami izročil postaren debel sprevodnik načelniku v temno dolgo ruto zavito žensko in se vrnil k svojemu vozu. Načelnik je niti pogledal ni, samo pomignil je bližnjemu železniškemu delavcu, rekoč:

»Peljite jo v pisarno in pazite nanjo, dokler ne pridem...«

Vlak je zopet zasopel in se premaknil. Steber črnosivega dima se je dvignil iz dimnika in pogoltnil na tisoče trepečo belih metuljev v bližini. Še nekoliko hipov se je čul šum izza skalnatega ovinka, a skoro nato je bilo tiho vse naokoli. Gori v prvem nadstropju so za okni izginile kuštrave ženske glave... sneg je padal gosteje in gosteje...

(Konec prihodnjije).

M. PUGELJ:

Maščevanje.

Proti kresu se je pripetilo mesarskemu vajencu Tinetu Kokotniku, nizkemu in čokatemu petnajstletnemu fantu, nekaj takega, česar do tedaj še ni v sebi opazil ne čutil.

Uči se mesarstva pri bogatem in debelem botru Klokočovniku. Hiša, starinska in častitljiva, svetlopobeljena, stoji ob eni glavnih cest mesta. Na ulico je obrnje-

na z okni. Naravnost s ceste vodi pred njo dolgo in široko dvorišče. Njenemu pročelju nasproti stoje hlevi, dolgi kakor ona in ravnotako nizki in čepeči in svetlo pobeljeni.

Boter Klokočovnik je brez otrok. Ima gostilno in v njej gospodari od takrat, ko je prišel k hiši Tine, mlada natakaraica črnih las in črnih oči, rdečih ust in belih zob, lepega telesa in iskrenega in živahnega smeha. Nekega večera je Tine sedel za mizo in večerjal. Mina hodi sem in hodi tja, pomiva steklenke in kozarce, postoji pri tem in pri onem gostu in se smeje iskreno in živahno. Tine povečerja in sedi. Z očmi spremlja Mino in sedi. Izza mize gleda debela glava s svetlimi in živimi očmi, njegov topi nosek in njegovo nizko čelo z rjavimi gostimi lasmi. Gleda in sedi in se ne gane. Zdaj naenkrat zardi preko ušes, vzame klobuček, gleda v tla in odide. Ko se drsa izza mize, ropoče njegovo brusilo, viseče na črnem jermenu, okrašenem z rumenimi volovskimi glavami, njegov ponos in zunanji znak njegove mesarske časti.

Tine, si govori pozneje v mislih, Tine, ti postaneš nekdanj samostojen mesar, imel boš hišo in hlev; v hiši ženo, a v hlevu vole, da jih boš kral in prodajal njihovo meso za dober denar. Ko človek odraste in postane sam zase, se oženi. Prej pa, ko je mlad, si izbere eno izmed žensk, ki hodijo po svetu. Katera mu je najbolj všeč, za tisto se odloči. In veli ji, da jo bo, kadar bo sam zase, poročil.

Nekega večera, ko ni bilo nikogar v gostilni, je rekel Tine:

— Mina, sedi sem!

Mina ga je pogledala in rekla: No, če praviš ti tako modro in moško, pa bom.

In sedla je.

— Kaj boš povedal?

Tine stlači roke v žepe tesnih hlač, nasloni se važno nazaj in reče:

— Kadar eden od nas moških doraste, kajne, postane samosvoj.

— Kakšen že, ja, pravi Mina.

— Nič kakšen! Če je pameten, pa je tako!

Pogleda jo po strani in pri tem mora dvigniti glavo, ker je Mina za dve glavici višja in silno močna.

— In — nadaljuje — ko se moški osamosvoji, potem se oženi.

— Amen! pravi Mina.

— Ne! Čakaj! Vprašam te, Mina, in ti naprej povem, da mislim zares: Ali bi ti mene vzela?

— Kam?

— Za moža!

Mina se smeje na ves glas in si izmisli naenkrat kratek čas. Tineta zvleče izza mize, dvigne ga in nosi na rokah po sobi kakor otroka. In reče mu: Če hočeš, te bom tudi podojila!

In ko se na to domisli, se krčevito smeje.

Tine odide spat v mrvo nad hlevom. Siloma zatiska oči, ali vse je zaman: spanec noče na oči. Gleda v temo in po ušesih mu vre in šumi od strašne sramote, ki jo je noč doživel. Ker ne more vzdržati v mrvi, se splazi na tla, dotiplje brusilo z rumenimi glavami na jermenu, in ker je v sami srajci, ga opaše preko nje in hodi v svetlobi meseca pod široko lino sem in tja. Spominja se šepetaje z ustnicami nekkih trenotkov svojega življenja, ki so mu v spominu kakor pogumna in slavna dejanja. Zmisli se, kako je gnal vole s Posavja, štiri rogate ogromne vole v črni zimski noči, sam on in pes Sultan, vendar le on kot poglavar in umen vodnik. Cesta pomrzljena, okoli in okoli snežena praz-

nina, burja žvižga mimo obcestnega drevja, a on sam s štirimi ogromnimi in rogati voli, ki enakomerno copotajo in s psom, ki se maje debel in truden za njim. Levi prednji vol dvigne glavo, obstane in zamuka. Tine plane naprej in brez strahu k njemu.

— Ha, kaj si hotel? Hej!

In ožge ga s palico po širokem bledru.

In zdaj obstaneta zadnja dva in hoteta v stran in nazaj. Ali kdo se jih boji? Tine zavilhti palico, udari po levem in po desnemu in zakriči, da odmeva od leve in desne: Hej, hej!

Misli pogumno, hodi v srajci sem in tja, in prijemlje od časa do časa za jermen, na katerem visi železno brusilo. Strese ga, zamahne ž njim in se odločno zasuče.

He, si zakliče v mislih, gnil si junca, Tine, ti si hotel naprej, on nazaj, ali pri gnil si ga! In šel si pred bikom, ki je imel zavezano glavo, šel si brez strahu, dosti naj ti bo!

Tine je dobil s temi spomini pogum in ž njim v glavi si predstavlja jasno bodočnost. Sebe vidi, rejenega in košatega, z debelimi prsti in z debelejšimi prstani na njih, in Mino vidi, staro baburo, izsušeno ženo zakotnega in zapitega čevljarja, ki jo zabava s kopiti in kneftro. In ko se pelje enkrat z okroglim sivcem mimo njihove razdrte delavnice, zategne vajeti in se pošali.

— Kje imaš pa konja, Mina? Ali se ti nikamor ne popelješ, kaj tičiš kar vedno doma?

Pošali se, to stori gotovo.

In njenega moža, zapitega čevljarčka, pokliče enkrat, ko pojde mimo gostilne, in ga povabi na polič. Posadi ga za mizo in postreže mu s pečenko in vinom. Napase ga in napoji, da zaspi na klopi. In ko pride Mina ponj, se pošali: Kaj mu ne pečeš vsak dan pečenke, ko jo je gohtal kakor volk in kaj mu daješ doma slabše vino, kakor moje, ko je pil, kakor bi prišel iz puščave?

Tudi to stori gotovo.

Tine hodi še vedno gor in dol in zdaj prikipi njegova duša do vrhunca. Postavi se pred lino, gleda v tri zvezde, ki se vidijo skozi njo, stopi široma, iztegne roke kvišku in v sami srajci in opasan z brusilom, govori pridušeno in slastno.

— Ne oženim se, nikoli se ne oženim. Maščujem se, Mina, to je gotova stvar. Nad vsem ženstvom se maščujem in če ne bodo čutile vse, tista edina bo čutila, ki bi morala biti sicer moja žena. Postanem mož, zredim se in zrastem, vrat se mi zalije kakor botru in roke se mi zdebele in prsti, na katere natakнем težke zlate prstane, napravim si hišo in hlev, pričnem mesarsko obrt na svojo roko, ali ne oženim se. Ko umrjem, pa pokličem svojega prijatelja in mu vse zapustim.

Po teh besedah leze Tine nazaj na kup mrve, zarije se vanjo, a na prsih drži v obeh zaljubljenih brsih, kjer se vrste rumene volovske glave. In klubujoč Mini in vsem drugim svojim sovražnikom zaspi trdno in nemirno.

In Tine Kokotnik je mesarski mojster, ima hišo in hlev, pa vole in ženo Mino ima. Toda Tine je nizek in čokat, kakor bi bil še vedno petnajst let star in srce mu je otroško, kakor bi bil še vedno vajenec. Mina pa je velika, da seza do stropa, široka je, rejena in košata; roke so ji zavaljene kot dva stebra, prsti pa so debeli in pesti ogromne, da bi mogla ž njimi pobiti vola. Tine se je boji, resnično, boji se, kakor se ni nikoli bal niti para volov niti bika z zavezano glavo in z obročkom v nosnicah. Kakor osa ga

gleda Mina s svojimi črnimi očmi, ki se pobliskavajo kakor strele, iz rdečih režeh ust ji štrli dva bela velika zoba, dviga silne pesti nad svojo glavo k stropu in kriči nad njim:

— Ti si moj mož? Pa ti? Koliko pa te je, sirota, — ali naj te zместim ter ti polomim vse koščice!

Kot gora se dviga Mina nad njim, strašna, široka in grozeča, Tine pa se ji omika trepetajoč ter dihti:

— O, Mina, nikar me ne tepi, saj sem tvoj mož!

Mina se krohota na ves glas in grabi po njem s svojimi debelimi prsti, da ga zmešči in mu polomi vse kosti. Tine beži — beži — stopi na prag ter pade vznak na cesto...

Ko se je zbudil, sta stala ob njem boter Kločovnik v samih spodnjih hlačah in natakara Mina v samem spodnjem krilu. Klicala sta ga, javkala, tam na nebesu pa je plaval ščip ter obseval dvorišče. Le za hip je videl Tine vse to okoli sebe, potem je moral zamižati. Čul je le še Mino, ki je dejala:

— Nalašč se je vrgel doli! Maščeval se je nad mano!

A Tine ne ve ničesar več... ne čuti ničesar več...

Iz lobanje, ki zija na nji strašna rana, curlja po dvorišču rdeča kri, kakor droben virček teče mlada krvca, izginja v prahu in pesku... in ž njo odteka življenje...

Pogreb prestolonaslednika in njegove soproge.

V Sarajevu in Metkoviću.

Trupli prestolonaslednika in vojvodinje sta bili v vladni palači v Sarajevu balzamirani. Srbski slikar in kipar Dalić s svojo soprogo, ki je tudi kiparka, je vzel smrtni maski.

V ponedeljek dopoldne je nadškof Stadler ob asistenci duhovščine blagoslovil trupli prestolonasledniške dvojice. Nato je bila uradno konstatirana identiteta umorjencev, nakar je posebna komisija zaprla krsti in ju zapečatila. Že pred šestimi uro zvečer so bile zastražene vse ulice, po katerih se je imel vršiti kondukt. Vojaški špalir vseh vrst je segal od vladne palače do Bistriške ceste. Trupli sta bili razstavljeni v črnoopremljeni salonski muslimanski sobi vladne palače. Dragoceni kovinasti krsti sta ležali na katafalku, ki je bil obdan od nebroja sveč. Krsti sta bili čisto zasuti s samimi vencami. Na obeh straneh so stali oficirji, dvorni orožniki in služabniki kot častne straže. Ob 6. zvečer sta bili trupli zopet blagoslovljeni. Nadškof Stadler z vsem kapittelom, frančiškanski provincial s frančiškanskimi menihi so bili navzoči pri ceremonijah. Nato so podčastniki 84. pešpolka dvignili krsti in ju odnesli na ulico, kjer sta stala mrtvaška voza. Kondukt je vodil general Appel. 24 topov je zagrmelo. Izprevod se je pomikal po Bistriški cesti. Po vseh hišah so gorele sveče, po ulicah elektrika. Ob pol 7. je prisel kondukt na kolodvor, kjer je že čakal posebni vlak z mrtvaškim vozom. Ko sta bili obe krsti položeni v mrtvaški voz, je oddalo vojaštvo generalno dešaržo. Ob 7.10 zvečer je že odpeljal vlak ob zvokih cesarske himne in gromenju topov proti Metkoviću v Dalmacijo.

V torek ob 6. zjutraj je prineljal posebni dvorni vlak trupli na kolodvor v Metkoviću. Na kolodvoru je pričakoval vlaka dalmatinski namestnik grof Attems,

potem deputacije častnikov ter odposlanci raznih oblasti in prebivalstva. Ob železniški progi je stalo prebivalstvo v nešteti množicah.

Mornarji so dvignili krsti iz železniskega voza. Duhovniki izvršili so nato cerkvene obrede ob zvonjenju vseh zvonov v Metkoviću. Nato je ob grmenju bobnov krenil mrtvaški spreved s kolodvora proti pristanišču. Krsta umrlega prestolonaslednika je bila pokrita z vojno zastavo. Mornarji so vkrcali krsti na parnik »Dalmat«, ki je bil ves pokrit z vencami. Ob streljih generalne dešarže, ki jo je oddala častna stotnija, je parnik nato odplul.

Ko je parnik dospel do izliva reke Neretve v morje, je krenil proti vojni ladji »Viribus Unitis«, ki je pozdravila mrtvega prestolonaslednika z 19 topovskimi strelji, na kar so krsti dvignili na krov vojne ladje. Na zadnjem koncu vojne ladje »Viribus Unitis« je bila pripravljena kapelica, okrašena z vojnimi zastavami in avstrijskimi štandartami.

Ob 9. dopoldne so nato ponovno zagrmeli topovi in »Viribus Unitis« je dvignil sidra ter z vojno zastavo na pol droga krenil proti Trstu.

Iz Trsta v Ljubljano.

V sredo ob 7. zvečer je priplula eskadra, ki je obdajala dridnavt »Viribus Unitis«, v tržaško pristanišče. Eskadro so tvorile sledeče vojne ladje: Dridnavti »Viribus Unitis«, na katerem sta bili krsti s trupli prestolonasledniške dvojice, »Tegetthof« in »Radetzky«, oklopnici »Nadvojvoda Franc Ferdinand« in »Zriny«, križarka »Admiral Spaun«, torpedni lovci »Ulan«, »Uskoke« in »Streiter« ter šest visokomorskih torpedovk.

Ko je eskadra priselala pred tržaško pristanišče, je pozdravilo zemske ostanke prestolonasledniške dvojice zvonjenje zvonov vseh tržaških cerkva. Strelav ni bilo. Oni del dridnavta, kjer se je nahajala kapelica s trupli, je bil slavnostno razsvetljen.

Vse mesto je bilo v črnih zastavah. Društva so razobesila svoje zastave na pol droga. Enako so bile na vseh ladjah spuščene zastave.

Vestibul kolodvora južne železnice in vsi stebri so bili poviti v črno. Ob stenah so visele preko pol metra široke proge črnine do tal. Tudi notranji portali, ki služijo za izhod iz vestibula na peron, so bili vsi zastrti s črnimi, umetniško prirejenimi zastori, a zastori, s katerimi je zastrt srednji portal, so bili iz baržuna.

Po vseh ulicah in po kolodvoru so gorele svetilke, ki so bile ovite s florom. Zjutraj so začeli ljudje od vseh strani polniti pristanišče. Vojaštvo je napravilo špalir. Na pomolu San Carlo sta bila postavljena dva črna in zlato drapirana katafalka. Na levo od katafalka proti morju se je postavila generaliteta in admiraliteta, na čelu jim mornariški poveljnik admiral Haus, za njimi vsi službe prosti častniki. Na desno od katafalka so se postavili namestnik princ Hohenlohe in državni uradniki. Na obeh straneh so sledile nato razne korporacije. Za katafalkoma se je postavila tržaška duhovščina s tržaškim škofom Karlinom in poreškim škofom Federzoliem.

Ob pol 8. zjutraj so prenesli krsti z vojne ladje na črno drapiran plav. Po celem Trstu so zvonili zvonovi. Škof Karlin je izvršil cerkvene ceremonije. Nato so iznova zagrmeli topovi.

Krsti so položili na dva triuprežna gala mrtvaška voza, vence so pa položili

na 7 velikih vozov. Sprevod se je pomikal mimo palače namestništva, po Velikem trgu, po Borznem trgu, čez Korzo, po ulici Caserma, po trgu Caserma mimo Narodnega doma, ki je bil črno drapiran, na Južni kolodvor. Na vseh ulicah je stala nepregledna množica, ki je molče z odkritimi glavami gledala prizor.

Ob 9.39 minut so dvignili mornariški podčastniki krsti in jo odnesli na peron, kjer je čakal poseben dvorni vlak z mrtvaškim vagonom, ki je bil opravljen kakor kapelica. Nato se je vlak odpeljal.

Vlak je vozil s hitrostjo brzovlaka. Imel je pet vagonov. Povsod ob progi so stali ljudje. V vseh večjih krajih in na vseh postajah so prihiteli ljudje na kolodvor.

Preko slovenskih dežel.

Košana na Notranjskem, prva občina na kranjskem ozemlju, je na najdostojnejši način izkazala pokojnikoma zadnjo čast. Nad Dol. Košano se je zbrala ob železniški progi šolska mladina z učitelstvom in šolsko zastavo, Košansko pevsko društvo z zastavo, Kat. slov. izobr. društvo z zastopniki »Orla«, okr. podružnici »Slov. Straže«, zastopniki občinskega odbora in mnogo občanov. Po Košani so vihrale žalne zastave. Iz drugega dela občine se je zbral nebroj ljudstva nad vasjo Gor. Košana.

V Slavini je mnogoštevilno ljudstvo s svojo duhovščino, šolska mladina pod svojo zastavo z učitelstvom in Marijina družba z zastavo, izkazalo zadnjo čast prestolonasledniku in njegovi soprogi na križpotu — na Grubnicah — blizu Prestranka.

V Postojni so bili na kolodvoru uradništvo ter duhovščina, na čelu vsem glavar in župan, kompanija prostovolcev s svojimi častniki, precej ljudstva. Črne zastave so visele z uradnih poslopij.

Na Rakeku se je zbrala na peronu šolska mladina z zastavo, občinski zastopi Cerknice, Rakeka, Unca, duhovščina Cerknice, Unca, požarna bramba Unec, žandarmerija Rakek, Marijina družba Cerknica z zastavo i. dr. Pred kolodvorom je stala velika množica iz okolice.

Ko je vozil skozi postajo Logatec dvorni vlak, je bila na postaji zbrana velika množica, ki je tvorila špalir. Zastopani so bili občinski odbor dol. logaški, Sokol, katol. izobraževalno društvo in Orel z zastavo, šolski otroci iz Dolenjega in Gorenjega Logatca, požarna bramba i. dr. V sredi je stalo uradništvo okrajnega glavarstva in sodnije ter železnice.

Na Brezovici pri Ljubljani je prihitelo na kolodvor mnogo občinstva. Zastopan je bil občinski odbor iz Brezovice, izobraževalno društvo z odsekom Orel, ženska Marijina družba, šolska mladina z zastavami in vojaško veteransko društvo i. dr. Ravnotako iz Dobrove občinski odbor, ženska in dekliška Marijina družba z zastavami. Mnogo ljudi je imelo prižgane goreče sveče. Otroci so ga pozdravljali s črnimi zastavicami. Pred vlakom so bile posute sveže cvetke.

Na postaji Zalog sta tudi požarni brambi iz Zaloga in Zg. Kašlja izkazali zadnjo čast prestolonasledniku in njegovi soprogi. Z mnogih hiš, šole, cerkve ter županstva so visele žalne zastave.

Na Zidani most je došel dvorni vlak ob 2.41 minut in je stal 5 minut. S hiš so visele zastave, svetilke na kolodvoru so bile prižgane in v črno zavite. Na peronu in za progo je sprevoz molče in odkrito počastilo zelo veliko občinstva, duhovščina, ki je blagoslovljala mrliča, uradniki, župani, obč. odborniki, učitelstvo s

šolsko mladino i. dr. Po sosednjih župnijah so peli zvonovi.

Ob 4.20 minut je privozil dvorni vlak na mariborski kolodvor. Na peronu, raz katerega sta veli 2 črni zastavi, je čakalo več sto ljudi. Svetilke na peronu so bile zagrnjene s črnim suknom. Navzoči so bili pri dohodu vlaka načelniki vseh mariborskih javnih uradov, poveljnik mariborske posadke, stolni kapitelj, mnogo uradnikov in častnikov. V voz za vence so izročili načelniki uradov in častniki več vencev. Slovenci iz Maribora, Št. Petra, Kamnice in najbližje mariborske okolice so se zbirali na severni strani Maribora ob lajteršpreški cesti, tam kjer vodi most čez železniški tir.

V Hočah pri Mariboru so Slovenci šli z zastavami, s črnimi flori, belo oblečena dekleta s črnimi traki, društva, Orel, župani itd. na kolodvor čakati mrtvaški vlak.

Mimo Orebove vasi pri Mariboru sta se trupli nadvojvode in preblage soproge peljali ob 4.5 minut. Občinski odborniki, Orli, požarna bramba, častita duhovščina, gg. učitelji, šolska mladina in veliko število ljudi iz Orebove vasi, Slivnice, kakor tudi iz sosednjih vasi se je zbralo in postavilo v špalir na postajališču. Z zvonikov, kapelic, obč. urada in postajališča so plapolale črne zastave, v Slivnici, Hočah in Framu je zvonilo.

V Ljubljani.

Ob 1.32 minut popoldne je došel vlak na južni kolodvor v Ljubljano. Kolodvor je bil v črnih zastavah. Proga je bila potresena s cveticami. Peron je bil poln zastopnikov raznih oblasti in uradov; vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Vse je bilo v žalnih oblekah. Ko je pripeljal vlak, ga je ljudstvo in zastopniki korporacij, uradov in društev sprejelo molče z odkritimi glavami. Občinstvo in pa šolska mladina, ki je stala ob dolgem tiru izven kolodvora, je metala cvetke na progo. Knezoškof ljubljanski Bonaventura Jeglič je v polnem ornatu in v spremstvu duhovščine začel moliti mrtvaške molitve. Iz vlaka je stopil najvišji dvornik, baron Rümekirch, kateremu sta izrekla sožalje dež. predsednik ekselencja baron Schwarz in župan ljubljanski dr. Tavčar. Na krsti so položili pet vencev, in sicer občina ljubljanska dva, po enega vlada, dež. odbor in katoliške organizacije. Nato je vlak odpeljal. Žalostne množice so se molče razšle.

Vlak je drdral naprej. Povsod po cerkvah in po hišah po vaseh so visele črne zastave. Vlak se je ustavil samo na najvažnejših mestih. Velik sprejem je bil v Gradcu, ki je rojstno mesto prestolonaslednikovo.

Na Dunaju.

V četrtek okolo 10. zvečer je prišel na južni kolodvor najvišji dvorni maršal knez Montenuovo in službeni komorniki s spremstvom. Podčastniki, komorni služabniki in dvorna straža so dvignili krsti iz vagona. Po blagoslovljenju potom dvornih duhovnikov so prenesli krsti na mrtvaški voz, v katerega je bilo vpreženih šest žrebcev, na kar je šel mrtvaški sprevoz po staro-španskem ceremonijelu, spremljan od ambulantskega špalirja trabantov, telesne garde in ambulantskega vojaškega špalirja k zunanjim dvornim vratom. Pri prehodu so izkazale straže častni pozdrav. Krsti so prenesli v dvorno župno cerkev, na kar se je cerkev zaprla po blagoslovljenju na mrtvaški oder postavljenih krst in izročitvi ključev. V petek ob 8. zjutraj je moglo priti občinstvo v dvorno župno cerkev k razstavljenim truplom v zaprtih krstah, ob 12. se je zaključil javni pristop v cerkev. Ob 4. popoldne so blagoslovili trupli svečanostno v dvorni župni cerkvi in ob 10. ponoči so ju prepeljali na zahodni kolodvor in od tam v posebnem vlaku v Artstetten, kakor je to določil prestolonaslednik sam v svoji oporoki. V Artstetenu je rodbinska rakev, ki si jo je dal napraviti pokojnik. Pogreb Franca Ferdinanda se je vršil v soboto ob 11. dopoldne.

Z Dunaja v Artstetten.

O pogrebnih svečanostih na Dunaju nam je težko pisati, ker so se baš dvorni krogi — seveda izvzemši cesarja in prestolonaslednika s prestolonaslednico — pokazali pokojni vojvodinji Hohenberški še po njeni tragični smrti zelo neprijazne. Dasi je bil rajni prestolonaslednik nadzornik vse aystro-ogrske armade in mornarice ter je bil za cesarjem vojak najvišjega dostojanstva, je bilo vojaštvo pri sprevedu obeh krst z Južnega kolodvora skozi Dunaj v dvorno župno cerkev zastopano le z deputacijami. Na kolodvor pa je došel edini novi prestolonaslednik. Občinstva je bilo seveda po vseh cestah ogromno, le dvor se je odlikoval z odsotnostjo. Značilno je, da so nosili prestolonaslednikovo krsto podčastniki. Zakaj je niso nosili na voz častniki? Pravilno bi bilo, da bi jo nosili najvišji častniki, generali in polkovniki. A krsto vojvodinje so nosili celo le dvorni lakaji! To vse za to, ker zahteva tako španski starokopitni ceremonijel brez srca in čuta. Značilno je tudi, da krst niso položili v dvorno kapelo, ki je sredi dvora, nego v dvorno župno cerkev, ki leži izven dvora in je prav navadna cerkev. To se je zgodilo zaradi vojvodinje, ki ji še po smrti niso pozabili, da je bila rojena le kot navadna grofica. Zato na je moralo ostati tudi prestolonaslednikovo truplo zunaj dvora, ker trupel vendar niso smeli ločiti. K pogrebu so se javili nemški cesar, bavarski in saški kralji ter še drugi vladarji. Hoteli so osebno izkazati poslednjo čast prijatelju rajniku, a dvorna pisarna, ki vodi vse ceremonije, je njihovo udeležbo onemogočila baš zaradi sovražene vojvodinje. Tako ni mogel priti na Dunaj k pogrebu noben tuj vladar, saj je bil po javni izjavi dvornega ceremonijarja prestolonaslednikov pogreb prirejen natančno po predpisih dvornega ceremonijela za pogrebe III. razreda! Za prestolonaslednika in najvišjega poveljnika naše armade in vojne mornarice pogreb III. razreda! Človek se prijemla za glavo in — molči. Šele nemški cesar je prisilil dvorne ceremonijarje, da so vsaj sprevoz nazaj iz župne dvorne cerkve na Zapadni kolodvor priredili vsaj nekaj lepše in da je prišlo vsaj nekaj več vojske k slovesu trupel od Dunaja. A vobče je bil pogreb zelo skromen.

»Zeit« poroča glede tega: Veliki dvorni mojster knez Montenuovo je z ozirom na to, da vojvodinja Hohenberg ni bila enaka članom cesarske hiše, odredil, da se ima le truplo nadvojvode prenesti v dvorno kapelo, vojvodinjo pa se ima posebič samo v Artstetten prepeljati! Ko je cesar Viljem to izvedel, je cesarja opozoril, da je ta ceremonijel kneza Montenuovo brez vsake posebne pietete. Nato je Montenuovo sicer izpremenil prvotni načrt, a obenem odredil, da se imata trupli prenesti na dvor brez velike vojaške parade. Ko je cesar Viljem za to izvedel, je izjavil, da ne pride k pogrebu, ker se nadzorniku vesoljne armade, kar je bil rajnik, ne izkažejo niti pristojajoče mu vojaške časti.

Nekateri listi objavljajo ostro kritiko pogrebnih ceremonij ter dolže gotove dvorne kroge, ki jih imenujejo »kamarilo«, da so se hoteli maščevati nad prestolonaslednikovo ženo. »Reichspost« naglašala zlasti, da je bilo brez pietete, da je dal dvorni maršalat neštete krasne vence s tovrnimi vozovi odpeljati na kolodvor in da sorodniki vojvodinje niso smeli prisotni biti pri pogrebnih slavnosti v dvorni župni cerkvi. Niti sester pokojnice niso pustili blizu, zato ker niso — dovolj visokega rodu.

»Prager Tagblatt« piše v šteč. 179. z dne 2. julija t. l. doslovno: Cesar Franc Jožef je bil pokojni vojvodinji dobrotljiv

usoda jo je odvedla na oni svet, v deželo, kjer z legitimizacijo niso toli barbarsko natančni, kakor so v izvestnih dunajskih dvornih kancelijah.

V petek ob 4. popoldne je bilo na Dunaju pogrebno slavlje v dvorni župni cerkvi. Navzoči so bili cesar Franc Jožef I., nadvojvodi in nadvojvodinje, avstrijski, ogrski ter skupni ministri, predsedniki avstrijskega in ogrskega državnega zbora z deputacijami, papežev nuncij, vsi poslaničniki, ki so zastopali svoje vladarje, mnogo vojaških deputacij, državni in dvorni dostojanstveniki, generali, razni župani z odposlaništvom i. dr. Cerkev je bila vsa preprežena s črnino. Na visokem odru sta

iz vagona in prenesli v črno opremljeno kolodvorsko dvorano skozi gosti špalir veteranov in ognjegascv. V čakalnici je 12 častnikov 7. ulanskega polka z golimi sabljami prevzelo častno stražo. Župnik pöchlarnski, poslanec Bauchinger, je vršil ceremonije, med tem ko je zunaj divjala nevihta ter treskalo, kakor bi streljali s topovi. Vsled hudega naliiva sprevod ni mogel oditi s kolodvora. Šele ob pol 4., ko se je neurje nekoliko poglobilo, so prenesli krsti na dva štirivprežna gala-voza ter ju prepeljali k Donavi. Tik ob bregu so gorili na visokih flambonih mogočni plameni. Krsti so prepeljali na brodu čez Donavo na drugi breg. Goste megle so po-

Prestolonaslednik Fran Ferdinand s soprogo vojvodinjo Zofijo Hohenberško in otroci: princ vojvoda Maksimilijan (rojen 29. septembra 1902), princ vojvoda Ernst (rojen 27. maja 1904), princesa Zofija (rojena 24. julija 1901). (Po fotografiji iz leta 1914.)

oče in večkrat je rekel o njej, da se je vedla skrajno taktno in korektno, in podelil ji je pozneje tudi višji naslov, kakor je bil to pred poroko svojemu nečaku obljubil. Toda v cesarski okolici žive nekatere osebe, ki ji niso mogle odpustiti, da je bila sploh na svetu in celo tega ne, da je prestala toli krasno smrt — kakor po rojstvu enaka kneginja. Prava sreča je za pogumno vojvodinjo Zofijo, da je izdihnila le nekaj minut po svojem vroče ljubljenem soprogu. Če bi bila ostala živa, bi bila dvorna kamarila njo in njene otroke od srca mučila in jo pritiskala ob steno. Ni gotovo, ali bi ji bili dovolili na grobu pokojnega soproga vsaj moliti. Dobrotna

stali srebrni, z zlatom bogato okrašeni krsti. Mrtvaški oder je obdajala dvojna vrsta sveč. Mrtveca je blagoslovil z veliko asistenco kardinal knez nadškof dr. Piffl. Od Ringa do Dvora je stal velikanski špalir občinstva. Ob 10. 50 minut zvečer je odpeljal posebni vlak rajnega nadvojvodo in vojvodinjo z Zahodnega kolodvora v Gross-Pöchlarn. Rajnika je na zadnji njegovi vožnji spremljal nadvojvodov dvor in pobočnik polkovnik dr. Bardolff. Ob pol 1. je dospel vlak v Pöchlarn.

Ob pol 3. naj bi se začele ceremonije. Med tem so se zbrali črni oblaki in strahovito je začelo liti. V hudem dežju so vzeli uslužbenci pogrebnega zavoda krsti

krivale Donavo. Skozi gosti špalir okoliškega prebivalstva so krenili proti gradu Artstettenu, kamor so dospeli ob 5. zjutraj. Pred gradom so delali špalir nadvojvodovi gozdarji in lovci. Krsti so prenesli v župno cerkev, kjer so ju položili na katafalk. Redovniki in redovnice so molili molitve. Ob 8. zjutraj je dospel nadvojvoda Karel Fran Josip in ob tričetrt na 10. najbližnji sorodniki, med njimi tudi nadvojvodinje Zita, Marija Terezija, Marija Anuncijata, Marija Jožefa ter otroci. Ob tričetrt na 11. so se pričele zadnje cerkvene ceremonije. Ob krstah so tvorili častniki 7. ulanskega polka častno stražo. Med zvonenjem vseh zvonov so podčastniki dvig-

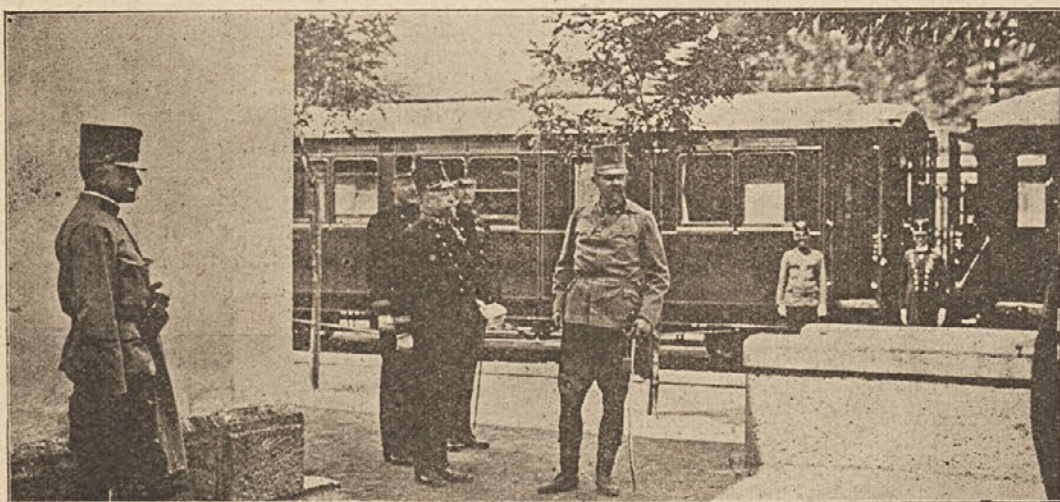
„Slovenski Ilustrovani Tednik“ ni političen list, temveč je nestrankarski in posvečen le zabavi in pouku.

nili krsti ter ju odnesli preko krasnega parka v grobnico. Na župni cerkvi je ravno zvonilo poldne, ko so se vrata grobnice za vedno zaprla.

V sprevedu prestolonaslednika in njegove soproge na Dunaju z dvora na Za-

tičnih programov in načrtov. Nemci trdijo, da je bil centralist, ki je hotel ustvariti Veliko Avstrijo, v kateri bi bili Nemci edini gospodje in nemščina edini državni jezik; Nemci trdijo, da je bil pokojnik **odločno nemški knez** ter da bi bil dal naši

vero ter da bi bil združil vse takozvane klerikalne stranke v močno državno stranko. Madjari pišejo, da je bil nasprotnik madjarske, po neodvisnosti ogr. armade stremeče politike, a nekateri dokazujejo, da so ga Madjari ljubili in da bi bila pokojna vojvodinja Zofija Hohenberška postala ogrska kraljica proti vsem eventualnim ugovorom avstrijske vlade. Tudi nekateri Čehi trdijo, da je ljubil češki narod in da bi se dal celo kronati za češkega kralja; drugi Čehi pa pišejo, da se v njegovi hiši ni smelo češko niti govoriti, niti čitati. Tako vlečejo časopisi in stranke pokojnika v svojo politiko, čeprav je znano, da rajnik ni rad govoril, da ni imel navade politikovati javno, ter da ni do svoje smrti nikdar razvil kakega določnega političnega programa. Vse to pa le dokazuje, da si vse želi v naši državi povsem nove politike, nove, boljše taktike, predrugačenih razmer, s katerimi niti vsemogočni Nemci niso zadovoljni. Toda en sam človek, pa če bi bil najmočnejši, ne more izpremeniti razmer v državi, nego vplivajo povsod razmere na ljudi in tudi na vladarje. Politike ne dela noben vladar, in tudi pokojni nadvojvoda bi je ne bil mogel. Sicer pa vemo, da je teorija vedno drugačna kot praksa ter da so prestolona-

Prihod prestolonaslednika Frana Ferdinanda v Sarajevo.

hodni kolodvor se je dogodil senzacionalen incident. Visoka aristokracija, razžaljena nad nepieteto cele pogrebne slovesnosti, se je bila popoldne zbrala v hotelu Sacher ter sklenila, da se pogreba korporativno udeleži. Več kakor sto najodličnejših članov visoke aristokracije Avstrije in Ogrske s knezi Trautmannsdorf, Starnhemberg, Fürstenberg, Schwarzenberg, Lobkowitz, Windischgrätz, Liechtenstein, Thurn und Taxis ter načelniki najodličnejših visokoaristokratskih rodbin je čakalo v polni gali na oglu Babenbergove ceste ter se vrnilo v spreved, s katerim so potem korakali tik za krstama v sklenjenih vrstah. Zato se je spreved nekoliko zakasnil. Na kolodvoru so hoteli dvorni uradniki preprečiti, da bi prišli visoki aristokrati na peron, visoka aristokracija pa je to vendar izsilila. Zaradi tega se je dvorni vlak zakasnil za več kakor četrt ure. Po Dunaju se govori, da nameravajo visoki aristokrati, ki imajo v vojaški ali dvorni službi šarže, te časti v znak protesta proti dvornemu maršalatu odločiti.

državi **odločno nemški značaj**; drugi trdijo, da je bil velik prijatelj Hrvatov, Slovakov in Slovencev ter da je hotel idejo

Pred sarajevskim magistratom: Mala mušlimanka, hčerka Hilmi bega Kapetanovića, ravnatelj saborske pisarne, čaka s šopkom visoka gosta. S to dekletce živo spominja lastne hčerke Zofije.

Deželni bosansko-hercegovski šef, fcm. baron Potiorek pozdravlja v kopališču Ilidže pri Sarajevu vojvodinjo Zofijo Hohenberško. Na desni prestolonaslednik, ki se je pravkar vrnil z manevrov.

Pokojni prestolonaslednik.

Pokojni prestolonaslednik je postal, odkar je toli tragično izdihnil, naenkrat somišljenik in prvak najrazličnejših poli-

trijalizma uresničiti s tem, da bi bil združil vse jugoslovanske dežele v novo skupino. S tem bi bil rajnik ubil centrifugalne težnje jugoslovanske. Tretji pa trdijo, da je hotel preroditi našo državo s katoliško

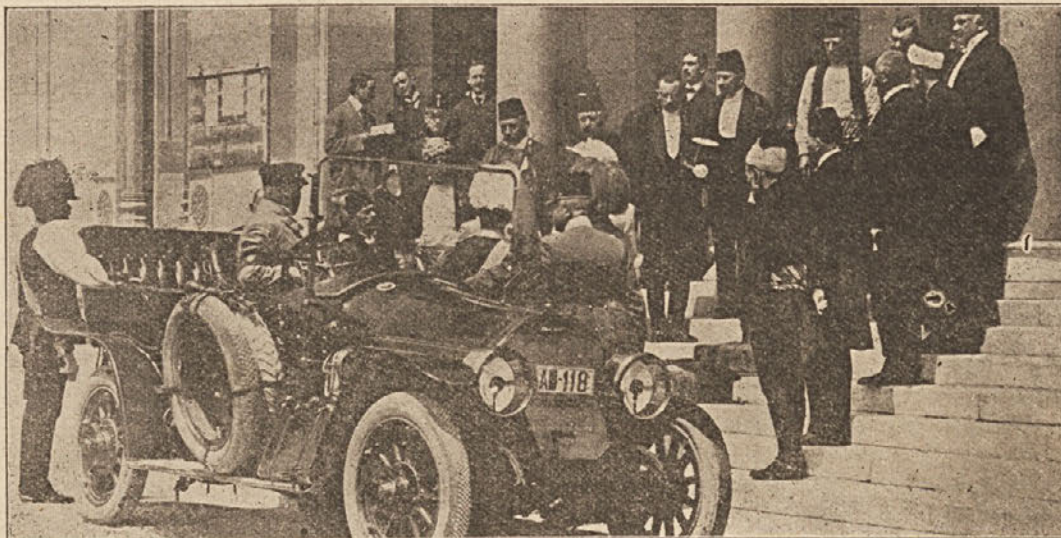
sledniki malokdaj izvršili svoje obete, ko so prišli na prestol. Pokojni nadvojvoda je bil na Dunaju že od početka svojega prestolonasledništva malo znan, ker je živel večinoma izven države ali na svojih krasnih gradovih. Tekom zadnjih treh let je bil na Dunaju — na gradu Belvedere — jedva po par mesecev; živel je največ zase s svojo družino na gradovih, Konoپیشتu ali Chlumcu na Češkem. Tako še ni mogel dokazati, ali bi bil kot cesar zmagal ogromno vladarsko delo, ki zahteva, da biva cesar stalno na Dunaju ter da uraduje vztrajno po več ur nepretrgoma vsak dan. Vendar je res, da se je rajni prestolonaslednik živo zanimal za notranjo in zunanjo državno politiko ter je dajal obema ministroma mnogo težkega dela. Odkar je bil generalni nadzornik armade in vojne mornarice, pa je imel največje zanimanje za posle vojnega ministrstva in generalnega štaba, s katerima je zašel večkrat v hude konflikte. Ko so se manevri v Dalmaciji, kjer bi morali armada in vojno ladjevje delovati vzajemno, zelo ponesrečili, je moral načelnik generalnega štaba, grof Beck, dolgoletni ponos armade, kar nemudoma v pokoj. Sledil je Becku baron Konrad Hötendorf, a tudi s

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ priobčuje vsak teden obilo zanimivih slik o znamenitih osebah, važnih dogodkih itd.

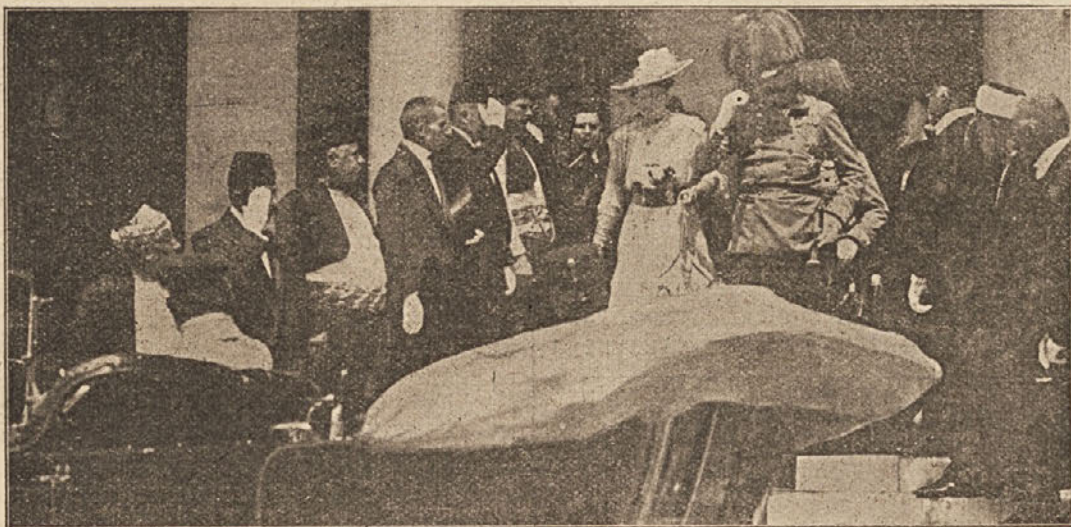
tem je imel prestolonaslednik tolike konflikte, da je Konrad odstopil. Ko so Madjari zahtevali, da se ogrska vojska kolikor možno osvoji in da postane madjarščina tudi poveljni jezik, se je prestolonaslednik tej zahtevi strastno uprl. Ministri so padali in padel je tudi vojni minister Schön-aich, za njim Bl. Schemua i. dr. V pokoj je morala cela vrsta zaslužnih, a starih generalov in polkovnikov; vsako leto so se vršile na vodilnih mestih armade nagle in večje izpremembe. Za vojno mornarico je zahteval rajni prestolonaslednik vsako leto več milijonov in za reformo armade je moral parlament leto za letom dovoljevati ogromne svote. Ko je parlament vojnemu ministru Schönaichu dovolil 200 milijonov, je dejal prestolonaslednik, da je ta svota »smešna drobtinica«. Ko so ministri izkušali doseči z Madjari glede armadnega jezika nekak kompromis, je zagrozil pokojni nadvojvoda, da odloži uniformo ter da postane civilist. Pokojnik se je znal silno razljutiti ter je bil v svojih zahtevah za izboljšanje vojske in mornarice neizprosni. Njegova največja želja je bila, da postane Avstro-Ogrska nepremagljiva; v ta namen je reformiral, popravil, množil in prenavljal v armadi vse od tal do vrha. Zanimal se je tudi za starine in

meniti, da bi bila izključena vsaka obstrukcija. Splošno volilno pravico je smatral za edino rešitev nasproti hegemoniji malega števila ogrskih politikov, ki v zvezi z denarnimi zavodi zatirajo 11 milijonov

višji smoter mu je bil, da obnovi čisto upravo in da jo zagotovi. Kupljivost naslovov in redov je zaničeval. Rajni prestolonaslednik je bil zelo pobožen, ne le za druge, marveč tudi zase. Sodim, da bi

Prestolonaslednik s soprogo je po prvem atentatu dospel pred magistrat v Sarajevu, kjer ju je pozdravil župan.

Prestolonaslednik zapušča s soprogo magistrat. Pet minut nato sta bila ustreljena.

jih zbiral, nakupoval stare kipe, slike in obrtne izdelke ter vse te stvari shranjeval na svojih gradovih. V Konopištu je imel prekrasen park in razkošno lep cvetličnjak ki ga je veljal mnogo denarja. Baval se je tudi s praktičnim kmetijstvom ter je imel na svojih gradovih velikanska gospodarstva. Bil je zelo štedljiv ter je vedno mislil na to, kako bi zapustil svojim otrokom čim večjo dedščino. Zapustil je res troje grajščin z velikanskimi posestvi in tovarnami, več milijonov v hranilnici ter vrhu vsega še ogromno zavarovalnino. Koliko milijonov znaša vsa ta vrednost, se seveda ne bo zvedelo. Gotovo je, da so otroci-sirote zelo, zelo bogati. Zanje pa poskrbita še cesar in prestolonaslednik Karel Franc Jožef.

Grof Sternberg, ki je rajnega prestolonaslednika dobro poznal, je označil rajnega nadvojvodo takole: Prestolonaslednik je imel popolnoma izdelan načrt za izpremembo ustave v Avstriji in na Ogrskem. Za Avstrijo bi se bil pustil na Češkem venčati. Sam sem mu izročil tisto knjigo, ki opisuje natančno, kako je bil za češkega kralja venčan Karel VI. Nameral je deželne in avtonomne oblasti poddržaviti in poslovniške državnega in deželnih zborov potom odredbe tako izpre-

Trdno je bil namreč prepričan, da bo kot vladar dolžan, da zagotovi vsakemu narodu svoje pravice, predvsem enakoprav-

Neposredno pred drugim atentatom: Prestolonaslednik (1) in njegova soproga (2) zapuščata magistrat. Pred avtomobilom sar. župan in poažupan. Stojči general je fcm. Potiorek, desno ob vozu grof Harrach.

nost. Bil je konservativen v tistem smislu, kakor njegov oče ali knez Schwarzenberg, a bil je zelo demokratičen. Dr. Lueger je bil njegov vzor, politika za široke ljudske plasti na katoliškem temelju. Naj-

stolonaslednikova vojaška pisarna je izborna funkcionirala. Delali so v njej tako, kakor morebiti v nobenem drugem avstrijskem uradu. Osebnih ozirov ni bilo nobenih. Ni bilo važnejšega imenovanja

Zahtevajte „Slovenski Ilustrovani Tednik“ po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah in društvih! Če ga nimajo, naj ga naroče.

zadnja leta, da bi ne bilo prestolonasledniku predloženo v odobritev.

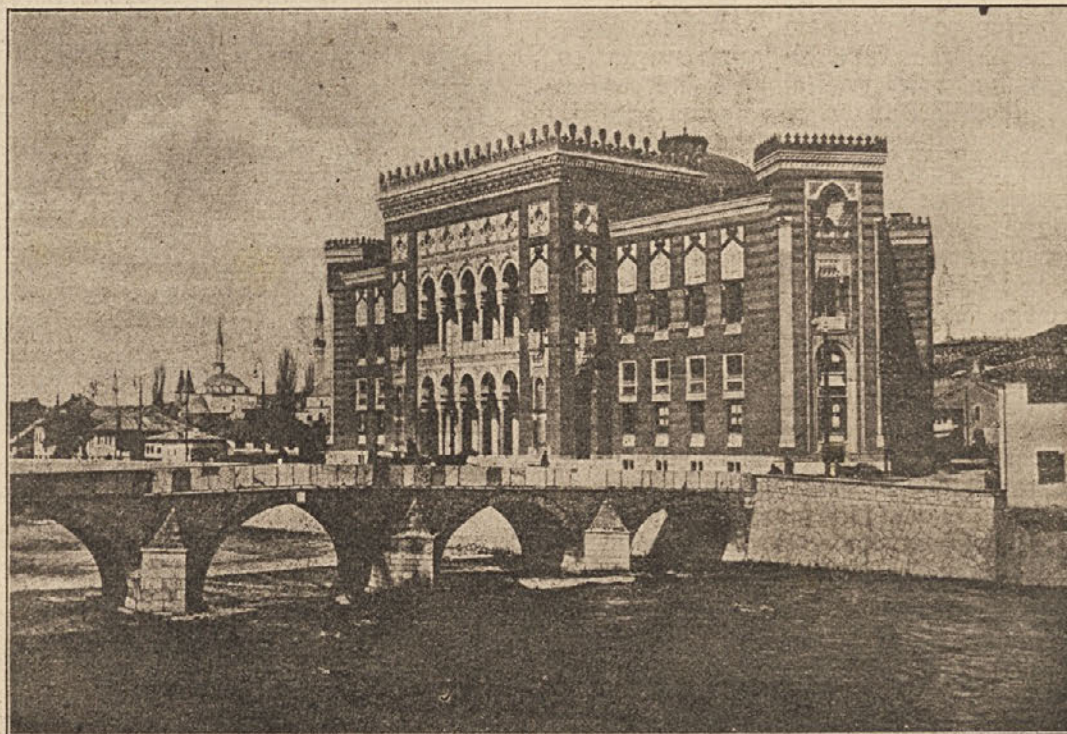
Smrtni atentati na kronane glave in državne predsednike.

Veliko je število onih vladarjev, ki so padli nasilne smrti, zadeti od morilčeve roke. V zadnjih 50 letih so se izvršili tile smrtonosni atentati.

14. aprila 1865 je bil umorjen predsednik Lincoln v Washingtonu. — Leta 1867. je bil ustreljen cesar Maksimilijan mehičanski od mehičanskih revolucionarjev. — Leta 1868. je bil umorjen srbski knez. — Leta 1875. je umrl nasilne smrti predsednik republike Ekvador, Gabriel Garcia Morenos. — Leta 1877. je bil umorjen predsednik republike Paraguay, B. Gill. — 13. marca 1881 je bil umorjen z bombo ruski car Aleksander II. »osvoboditelj«. Aleksander je podelil pravico samouprave in pravosodja; odpravil je tlačanstvo, izboljšal šole, pospeševal umetnost in znanost. Pa je imel vendarle mnogo sovražnikov. Leta 1866. ga je neki Karakasov hotel v Peterburgu usmrtiti, a se mu to ni posrečilo. Leta 1880. je bil izvršen nad njim nov atentat. Leta 1881. mu je vzela življenje bomba, vržena od anarhista, baš ko je imel car že pripravljeno novo ustavo za Rusijo. — Leta 1894. je italijanski anarhist Caserio zabodel v Lyonu predsednika francoske republike Sadi Carnota. — Leta 1896. je ustrelil v neki mošnji v Teheranu fanatičen pristaš sekte Babitov perzijskega šaha Nasr-Eddina, ki je bil znan in popularen tudi v Evropi ter je bil opetovano na Dunaju. — 10. septembra 1898 je umoril italijanski anarhist Luccheni našo cesarico Elizabeto. Luccheni se je pozneje v ječi sam usmrtil. — Julija

William Mac Kinleya na panama američanski razstavi v Buffalu. — 11. junija 1. 1903. sta bila ponoči umorjena srbski kralj Aleksander Obrenović in kraljica Draga. Ustrelili so ju belgrajski častniki različnih srbskih polkov v njuni spalnici. — Grozen je bil atentat na Velikega kneza Sergija, strica ruskega carja Nikolaja. Ko se je vozil knez v Moskvi iz muzeja v Kreml, je zagnal nekdo

Koliko pa je atentatov, ki so bili preprečeni ali se niso posrečili! Špansko kraljico Izabelo II. je ranil duhovnik Martin Merino, ko je vstopila v cerkev v Atachi. — Carja Aleksandra III. so skušali dvakrat umoriti s tem, da so hoteli vlak pognati v zrak. Prvič so pomotoma uničili tovorni vlak, ki je vozil carjevo prtljago. Drugič so dosegli, da je skočil vlak s tira, ki se je vozil v njem car Ale-

Magistratna palača v Sarajevu.

bombo pod njegov voz. Voz in konji so se razleteli na tisoč koscev, mrtvo truplo velikega kneza pa je bilo vse razmesarjeno. Morilec ni izdal svojega imena. Baje je bil sin visokega ruskega državnega

ksander, njegova žena in otroci. Mnogo jih je našlo smrt; car sam in njegova rodina pa so se rešili. Tudi so se zarotniki posluževali proti temu carju strupa, ki je bil običajen na dvorih renesanse. Namenili so mu s strupom napojene rokavice, ki jih je slučajno pomotoma oblekel grof Šermatijev in je umrl. — Leta 1869. se je zgodil atentat na egipčanskega podkralja; istega leta je bil tudi izvršen atentat na Napoleona III. v Bois de Bologne. — Leta 1872. se je zgodil atentat na angleško kraljico Viktorijo. Istega l. je bil tudi atentat na španskega kralja Amadea I. — 11. maja 1878 je izvršil Hödel atentat na cesarja Viljema I. Istega leta je streljal nanj tudi neki Nobiling in ga je težko ranil. — 25. oktobra 1878 se je ponesrečil nekemu Moncasiju atentat na kralja Alfonza Španskega. Istega leta, 17. novembra, je poizkušal Passantesa umoriti italijanskega kralja Umberta. — 12. decembra 1879. je bil izvršen atentat na indijskega podkralja; 30. decembra istega leta pa izkušal umoriti Otero španskega kralja Alfonza in kraljico Kristino. — Leta 1897. je krojaški pomočnik Pietro Acciarito izvršil atentat na italijanskega kralja Umberta. — 26. februarja 1898 je Karditsis hotel umoriti grškega kralja Jurija. — Leta 1899. je izvršil neki bivši sluga ministrskega predsednika Pašića atentat na srbskega ekskralja Milana. — Dne 18. februarja 1853 pa je sredi Dunaja napadel našega cesarja Franca Jožefa neki Madjar Johann Libesny ter ga je ranil z nožem v tilnik. Cesarja je rešil njegov pobočnik.

V Avstriji so bili naperjeni na člane naše cesarske hiše štirje atentati. Prvi je bil dne 18. februarja 1853, ko je Madjar Libesny na bastijah na Dunaju poskusil napad na našega cesarja. Drugi napad na

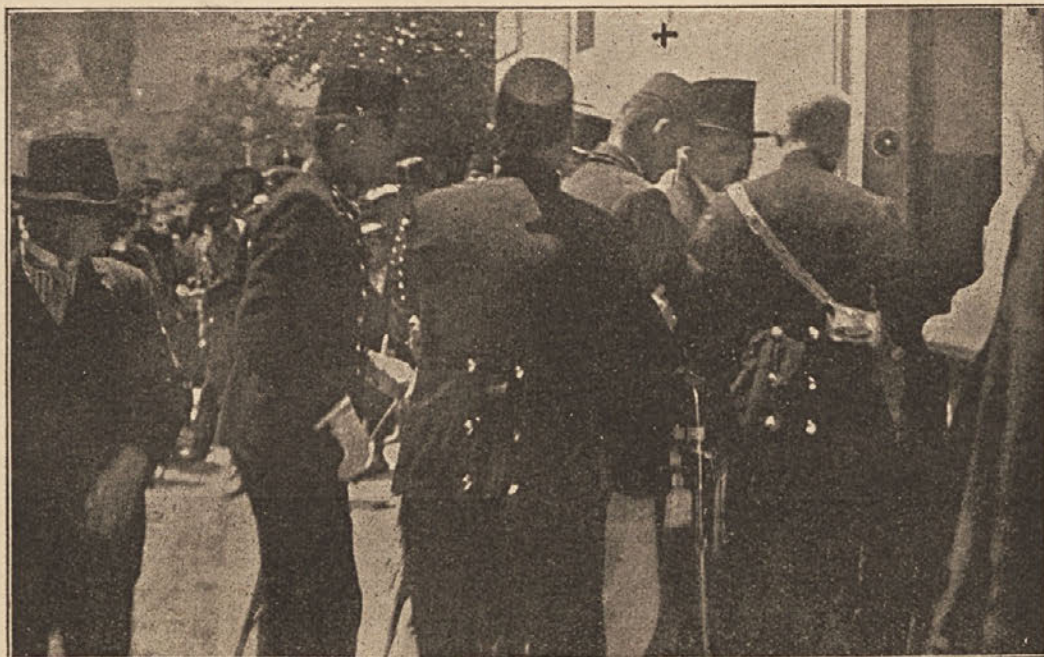

Pogled na Sarajevo: Obrežje, kjer sta se peljala prestolonaslednik in soproga in kraj, × kjer ju je ustrelil Princip.

meseca 1900 je ustrelil laški anarhist Gaetano Bresci v Monzi italijanskega kralja Umberta. Bilo je to pri neki javni telovadbi, kateri je prisostvoval tudi kralj, in je baš hotel razdeliti častne nagrade. Morilec je po izvršenem zločinu mirno obstal in je dejal: »Ni me treba iskati, tukaj sem«. — Leta 1901, 6. septembra, je anarhist Golgosc z revolverjem ustrelil predsednika Zedinjenih držav severoameriških

uradnika. — 11. junija 1908 so umorili v Lizboni portugalskega kralja Karlosa. — 23. februarja istega leta je bil ustreljen mehičanski predsednik Madero. — 18. marca 1913 je ustrelil Grk Schinas grškega kralja Jurija, ko se je mirno izprehajal po ulicah. — 28. junija 1914 pa sta umrla tragične smrti avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova soproga Zofija Hohenberška.

V vsaki slovenski hiši, v vsaki slovenski rodbini naj bi imeli naročen „Slovenski Ilustrovani Tednik“, ki je jako zanimiv in zabaven list s slikami.

Po drugem atentatu: Mož s fesom, X ki je iztrgal Prinčipu revolver, gre v družbi častnikov in redarjev na polic. stražnico, da ondi odda smrtonosno orožje.

cesarja je izvršil v Trstu l. 1882. Oberdank, ki je bil nemškega rodu, čeprav so ga potem Italijani za svojega slavili. Tretji napad na našo cesarico Elizabeto je izvršil Italijan Luccheni (dne 10. sept. 1898) v Genevi. Četrty je bil Srb Princip, ki je izvršil zadnji atentat v Sarajevu. Čemu se torej znašajo sedaj Madjari, Nemci in Italijani nad Jugoslovani, kakor da bi bili mi odgovorni za vse? Kdo pa je takrat dolžil in napadal vse Madjare, vse Nemce in vse Italijane? Ko so l. 1898. Slovenci v ogorčenju Italijane napadli, so dobili 111 let ječe. Žalostni dogodki prejšnjih let torej dovolj jasno pričajo, kako krivično je napadati narod in državo v takem slučaju, ko je kriv zločina le en sam lopov!

Naše slike.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberška z otroci je pač najlepša slika obiteljske sreče. Starši in otroci so se silno ljubili. Od povsod je rajni nadvojvoda brzojavil svojim otrokom in svoji soprogi, nasprotno pa so mu otroci vedno točno brzojavno odgovarjali. Še poslednji dan je brzojavil pokojnik svojim otrokom iz Ilidža na Chlumec, da jih po-

zdravlja in poljublja ter se je podpisal le »papa«. Zadnje vrste, ki sta jih rajnika či-

Po drugem atentatu: Morilca Prinčipa X tirajo na policijsko stražnico.

tala komaj četrt ure pred svojo smrtjo, je bila brzojavka otrok. Na poti na sarajev-

opravlja ljubljanski knezoškof v svečanem ornatu pogrebne molitve. Iz zadnjih vozov gledajo poslednji spremljevalci pokojnikov, med njimi sluge, dame in častniki. — Ostale naše slike kažejo razne prizore v Sarajevem dopoldne pred umorom in po umoru.

Razrušeni hlevi in dvorišče virilista Jeftanovića v Sarajevu; vse razbito in polomljeno.

Tedenski pregled.

Bosna — naša boleš. Bosna je za Avstro-Ogrsko dežela skrbi in brezkončnih žrtev. Odkar je zasedla Avstrija Bosno in Hercegovino, v državi ni miru. Zaradi teh dveh dežel smo morali imeti drago vojno in zaradi Bosne in Hercegovine so nastale sovražnosti s Srbijo in Črnogoro. Koliko nas je veljala uprava, policija, orožniška sila v teh deželah, koliko so nas veljale ceste, železnice, mostovi, razne šole in upravne stavbe, tega ne ve nihče. Koristi so bile seveda doslej v primeri z žrtvami le malenkostne. Bosansko-hercegovske politične, kulturne in narodno-gospodarske razmere pa so bile za avstro-ogrsko državljanke vendarle z deveterimi pečati zaprta knjiga. O Bosni in Hercegovini se v delegacijah skoraj ni smelo govoriti, kar pa se je govorilo, so bile navadno le fraze. Kritike se je vlada

„Slov. Ilustr. Tednik“ je razširjen po vseh slovenskih deželah pa tudi v inozemstvu: v Egiptu, Ameriki, na Westfalskem itd., koder prebivajo kolonije Slovencev.

Demonstrantje v ulici Čemaluša v Sarajevu.

Demonstrantje v Sarajevu nosijo cesarjevo sliko.

bala in jo je znala onemogočiti. Tudi časopisi o teh deželah niso dosti pisali, kakor bi bili Bosna in Hercegovina nekje v notranji Aziji. Zdaj pa se je pokazalo, da niti vlada sama ni poznala resničnih razmer tam spodaj ter da o velikanski nezadovoljnosti Srbov ni vedela ničesar. V srbski mladini v Bosni je vrelo že več let zelo opasno, a deželni predsednik Potiorek je pustil, da se je

srbske zastave. A kaj morejo naši Srbi za to, da sta se našla v Bosni dva srbska fantalina ter sta izvršila gnusni umor? Umora niso krivi niti kraljevina Srbska niti Srbi, nego edinole naša slaba politika, ki hujska že dolgo, dolgo narod proti narodu ter tlači nekatere zato, da se dobrika drugim. Dajte narodom politično enakopravnost, kulturno in gospodarsko svobodo — spoštujte vse

nemška nacionalna in klerikalna žurnalistika, laško časopisje je razdeljeno ter piše deloma proti Srbom, deloma za Srbe. Vsi socijalistični in socijalnodemokratični listi Velike Nemčije in Italije obsojajo prenapetost narodnega čustvovanja, a sodijo pravično o srbskem narodu; odločno za Srbijo pišejo francoski in ruski časopisi ter celo nekateri bolgarski ter očitajo protislovansko gonjo avstrijske in madjarske vsenemške politike, ki je edina kriva atentatov. Srbski listi v kraljevini in v Avstro-Ogrski vsi enodušno obsojajo atentat, a zavračajo gonjo nemških in madjarskih listov brez dokazov, ki dolže srbsko kraljevsko vladu in srbski generalni štab, da so atentat vpriporili in izvršili. Srbski listi pišejo odločno, zelo resno ter naglašajo, da želi Srbija najboljših razmer in zvez z Avstro-Ogrsko.

V Trstu: Prevoz krst s plavom, ki ga pelje na obal majhen parnik.

vozil nesrečni prestolonaslednik po Sarajevem brez zaščite. Slovanom sovražni listi naglašajo, da sta bila Čabrinović in Prinčip dve leti v Belgradu ter dolže Srbijo, da je ona kriva ostudnega umora. Resnica pa je, da sta bila morilca domačina, Bosanca, Avstrijca, ne pa iz kraljevine srbske. V Bosni že sta se navzela anarhističnega duha, v Bosni že sta se pripravila na umor; v Srbiji sta dobila morda orožje, ker je bilo to za njun naklep varneje. Srbska vlada, srbska vojska in srbski narod v kraljevini odločno obsojajo umor ter niso z njim v nobeni zvezi. Vse druge trditve so hudobne laži, ki imajo namen le hujskati na zmagoslavne Srbe ter blatiti plemenit slovanski narod. Res je, da ni noben narod brez lumpov, in Srbi najbolj obžalujejo, da sta bosanska lopova slučajno srbske narodnosti. V Avstro-Ogrski živi več milijonov Srbov, ki so lojalni avstrijski državljani, dobri obrtniki, bogati trgovci, ugledni odvetniki in profesorji, pesniki in pisatelji. Zato je najodločneje obsojati, da prireajo proti njim sedaj neki Hrvatje in neki Nemci ter Mohamedanci ostudne demonstracije. V Sarajevu so demonstrantje porušili Srbom hiše ter razbili trgovine, kavarne in gostilne; napravili so Srbom par milijonov škode. Tudi v Mostaru in po nekaterih drugih bosanskih in hercegovskih mestih so divjali besni fanatiki proti Srbom. V Zagrebu so neki slabi Hrvatje osramotili vse Jugoslovane. Tudi na Dunaju so neki nemški razgrajči demonstrirali proti Srbom ter sežigali

narode ter jim pomagajte k blagostanju, potem ne bo več atentatov! Potem postane tudi Bosna naš raj in naša radost.

Odmevi sarajevskega atentata.

V časopisni vojni nemških listov stoji na strani Avstro-Ogrske pravzaprav le veliko-

Steckenpferd-lilijinomlečno miho

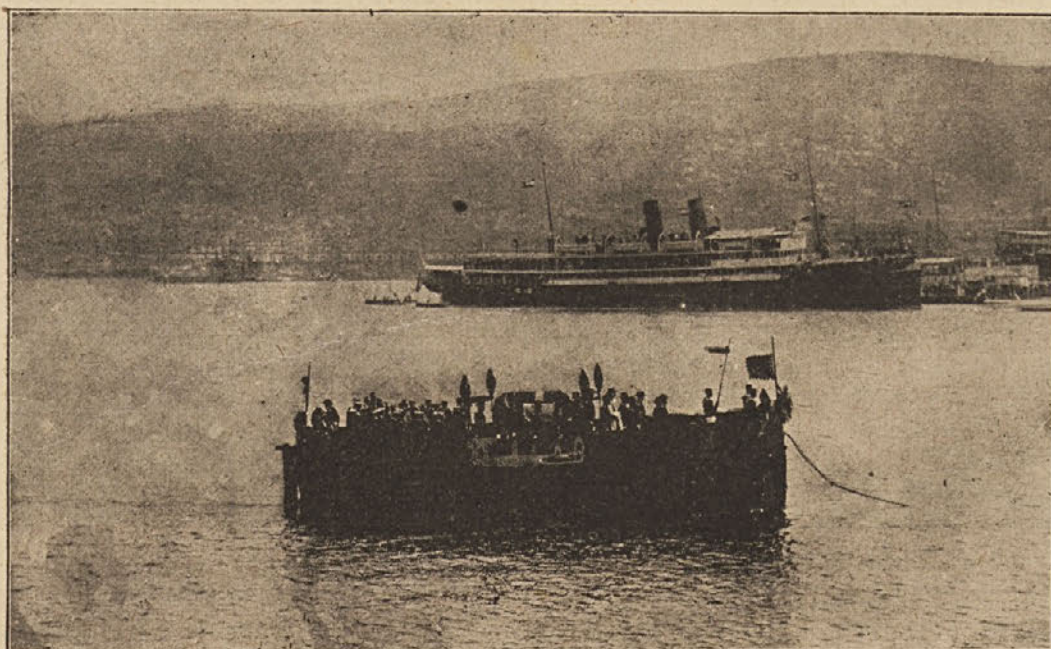
prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

EMIL GABRIO:

17. nadaljevanje.

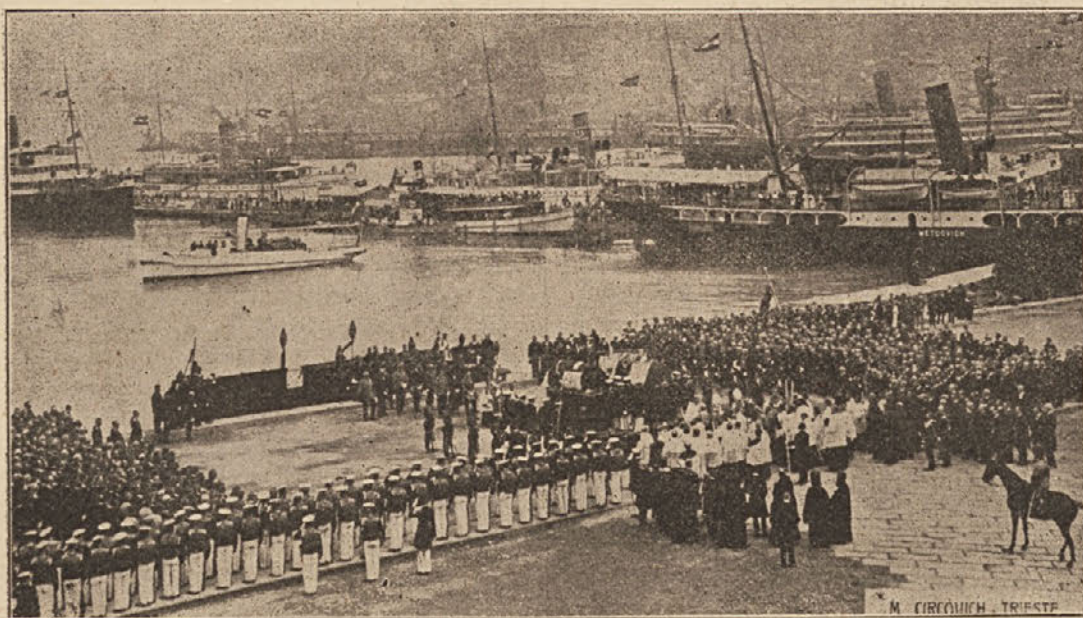
Izgovor krivca.

Izgovor krivca. (Vsebina romana do današnjega nadaljevanja.) V vasi La Žonšer so našli udovo Leruževu umorjeno v njeni hišici sredi vrta. Bila je zabodena. Truplo je ležalo tik ob peči z obrazom v pepelu. Policija išče zločinca. Preiskovalni sodnik Dabiron, previden, fin uradnik, načelnik kriminalne policije, brutalni Ževrol, in njegov ljubosumni uradnik Lekok preiskujejo hišico; okolico in zaslišujejo ljudi, a ne doženejo ničesar, kar bi moglo razkriti sled za morilcem. Stari defektiv Tabaret, umirovljen zastavniški uradnik in bogat človek, ki mu pravijo papa Izvohovič, začne na poziv sodnika Dabirona iznova iskati sledove. Prebrisani dobričina Tabaret do-

V Trstu: Plav s krstama.

Razširjajte povsod „SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK“ in pridobivajte mu novih naročnikov! Zahtevajte ga povsod gostilnah, hotelih, kavarnah, brivnicah in družinah! Naročite si ga, četrtino štane le 250 K.

Na rivi v Trstu v bližini pomola sv. Karla. Rakvi na katafalkah na obrežju v Trstu; pred njima spremstvo pokojnikov. Za katafalkoma duhovščina, (med njo škofa tržaški in goriški). Ob strani častna stotinja mornarice. Na levi generali, admirali in častniki, na desni visoki civilni dostojanstveniki, uradništvo, korporacije, društva, deputacije, občinski svet tržaški itd. Ob bregu črno drapirani plav, ki je pripeljal rakvi z vojne ladje „Viribus Unitis“ na obrežje.

žene, da je bil morilec eleganten, mlad človek, ki je nosil cilindar, imel s seboj dežnik in je pušil trabuko. Nosil je sive rokavice in je zabodel vdovo z dolgim ostrim nožem. Sežgal je v peči neke papirje, ki jih je hranila umorjenka. Vse dragocenosti je pobral, zavil v prtič in vrgel zavoj v reko. Morilec torej ni bilo za rop, nego le za neke papirje in za to, da udova izgine. — Stari Tabaret je živel v Parizu ter se, ker je podedoval po očetu precej velik kapital, v svojo zabavo pečal z razkrivanjem zločinov. V hiši, kjer je stanoval, je občeval prijateljsko z »udovo« gospo Žerdijevo in njenim sinom, odvetnikom Noelom. Tabaret je ljubil to postarno gospo Žerdijevo, a ker je bil že prestar, ni več mislil na ženitev, pač pa je hotel vse svoje imetje zapustiti njenemu sinu Noelu, 33letnemu nadarjenemu odvetniku. Ko se je Tabaret zvečer po preiskavi v vasi La Žonšer vrnil domov, je zvedel, da je gospa Žerdijeva nenadoma na smrt zbolela, ko je čitala v listu, da je bila vdova Leruževa umorjena. Odvetnik Noel pa pove Tabaretu, da ni sin Žerdijeve, nego da je sin grofa Kamarena. Žerdijeva je imela z grofom nezakonskega sina, istočasno pa je dobil grof z lastno ženo zakonskega sina. Ker grof ni ljubil svoje zakonske žene in zato tudi ne svojega zakonskega sina, je pregovoril Žerdijevo, svojo ljubico, da so dojitje oba sina spretno zamenjale. Kasneje sta se grof Kamaren in Žerdijeva ločila popolnoma, a Noel (ki je v istini zakonski sin bogatašev in grofov) je ostal pri Žerdijevi kot njen sin, a nezakonski sin Žerdijeve, Albert, živi na Kamarenovem gradu kot vikont, dasi nima nobenih pravic do grofovskega bogastva in imena. Vse

to je dognal Noel iz pisem grofa Kamarena, ki jih je našel pri svoji namišljeni materi Žerdijevi. Ko ji je Noel sleparstvo očital, je zbolela, in ko

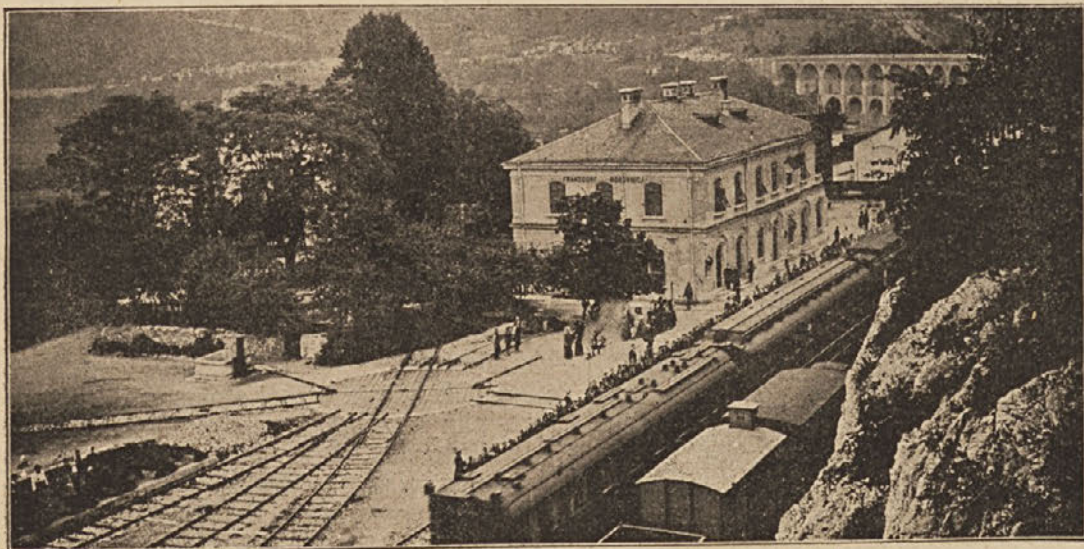
Na rivi v Trstu v bližini pomola sv. Karla. Sprevod se formira. V drugi žalni voz devajo krsto s prestolonaslednikom Franc Ferdinandom. Za vožom spremstvo pokojnikovo: prvi komorni predstojnik baron Rumeskirch, za njim grofica Lanjusova, dvorna dama pokojne vojvodinje, na njeni levi predstojnik vojaške pisarne, polkovnik Bardorff.

je zvedela, da je Leruževa umorjena, je zbolela smrtnonevarno. Leruževa je bila kot bivša dojitja edina živa priča zamenjave otrok; ona je imela

tudi grofova pisma, zato so jo umorili in ji pisma sežgali. A kdo? Tabaret misli takoj, da je mladi Albert morilec Leruževe in povzroči, da Alberta aretirajo. Sodnik Dabiron ukaže, da Alberta aretirajo in da privedejo na sodišče tudi starega grofa Kamarena. Noel sam je šel pozvat Alberta, naj se mu umakne, in mu pokazal očetova pisma. Albert je povedal vse očetu, ki je ves potrjen, a Albert je pripravljen odreči se imenu in imetku. Vse kaže da je Albert morilec in sin Žerdijeve. Noel ima za metreso bivšo modistko Julijeto Safurjevo, krasno, a sirovo dekle, ki ga izžema ter ga velja ogromno denarja. Noel je suženj te vlačuge. Albert je zaročenec Klare d'Arlandjeve, ki jo je nekdanj ljubil tudi sodnik Dabiron in jo snubil, a je bil odbit, čeprav ga je Klara tudi ljubila. Sodnik Dabiron zasliši Noela, ki potrdi Tabaretove besede, in nato starega grofa Kamarena, ki pošteno priznava svoj greh.

(Dalje.)

Storil sem jo nesrečno: nisem je mogel ljubiti, zakaj druga je bila draga mojemu srcu. Ljubil sem jo že več let. Bila je krasna, bogata po duhu in po srcu. Ime ji je bilo Valerija Žerdijeva. Vse drugo je že mrtvo v meni, le to ime me stresa še dandanašnji dan. Tudi potem, po ženitvi, se nisem mogel odločiti, da bi prekinil razmerje z njo, in priznati moram, da je trajalo dalje predvsem po moji krivdi;

[Dvorni žalni vlak s krstama na postaji v Borovnici. V ozadju svetovnoznani borovniški viadukt. (Fot. Lebez.)

ona bi me bila rajša izgubila kakor delila z drugo. Ljubila me je še takrat. In ravno ker me je ljubila, se je vdala mojim prošnjam. Razmerje se je torej nadaljevalo. No, moja žena in moja ljubica sta začutili obe ob istem času, da sta materi. To naključje mi je vdihnulo nesrečno misel, postaviti nezakonskega sina na mesto zakonskega, sina ljubljene na mesto nje, ki je nisem ljubil. Toda Valerija je v moje začudenje ogorčeno zavrnila moj načrt. Čustvo materinske ljubezni se je že budilo v njej in ni se hotela ločiti od svojega otroka. Shranil sem pisma, ki mi jih je pisala takrat; ravno sinoči sem jih prečital iznova. Zdaj ne razumem več svoje stare neumnosti; nepojmljivo mi je, kako sem se mogel ustavljati njenim razlogom in prošnjam. Slutila je nesrečo, ki me je zadela zdaj. Mene pa je neslo dalje kakor v pijanosti. Odpotoval sem k njej v Pariz, vedoč, da se mojim prošnjam ne bo mogla ustavljati. Zagrozil sem ji, da jo zapustim in da se ne vidiva nikoli več. In takrat se mi je vdala.

Razširjajte povsod „SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK“ in pridobivate mu novih naročnikov! Zanimajte ga povsod gostilnah, hotelih, kavarnah, brivnicah in družinah! Naročite si ga, četrtletno štane le 2.50 K.

Služabnik, kateremu sem zaupal, in Klavdina Leruževa sta dobila nalogo, izvršiti zameno. Mladi mož, ki nosi naslov vikonta Komarenskega in ki ste ga dali danes aretirati, je torej sin moje priležnice.

Tako jasne in točne izjave se Dabiron ni bil nadejal. Veselila ga je zaradi mladega odvetnika, ki si je bil osvojil njegovo simpatijo v tolikšni meri.

»Torej priznate, gospod grof, da je Noel Žerdi vaš legitimni zakonski sin in da pristojna pravica, nositi vaše ime, le njemu edinemu?«

»Da. Takrat sem se radoval svojega uspeha kakor najsrečnejše zmage. Kar omamljala me je misel, da imam dete ljubljene žene pri sebi; del svoje ljubezni do matere sem prenesel nanj. Onega drugega nisem maral videti; sovražil sem ga skoraj. Valerija, ki je jako dobrosrčna, mi je očitala to. No, grofica je ljubila dečka, ki ga je imela za svojega sina, nad vse. Neprestano ga je hotela imeti pri sebi. Niti misliti si ne morete, kako mučno mi je bilo gledati, kadar je božala in poljubovala dete moje ljubezni. Odrival sem otroka iz njene bližine, kolikor se je dalo;

ona, ki ni vedela, kako je v resnici, je menila, da ji hočem ugrabiti tudi ljubezen njenega otroka, in s to mislijo, ki ji je grenila poslednje dni življenja, je tudi umrla. Umrla je od žalosti. A kar je res, je res: ločila se je od sveta kakor svetnica, brez tožbe in brez očitka, z odpuščanjem na ustnicah in v srcu.

Dabiron bi bil rad pripravil grofa čimprej do kake izjave, ki bi pojasnila umor, a ni si ga upal prekiniti.

»Mnogo solz nisem pretočil za njo,« je nadaljeval grof. »Dokler je živela, me je mučila njena navzočnost, pozneje pa me je težil očitajoči spomin na njo. Pravičnost božja jo je osvetila nad mano. Nekega dne so mi namignili postrežljivi prijatelji, da me vara Valerija že dolgo časa. Branil sem se verjeti: ljubil sem jo tako zelo! In za vse se je imela zahvaliti meni. Ko sem jo spoznal, je stanovala v podstrešni sobici, kjer je delala po šestnajst ur na dan, da zasluži dva franka dnevno. Kakor rečeno, verjel nisem, da bi mi bila nezvesta, a štel sem si v dolžnost, poizvedeti, kako in kaj — in glejte, izkazala se je gorostasnost, da ima nevrednica ljubimca. Bil je kavalerijski oficir, ki jo je posečal večkrat z največjo previdnostjo in tajinstvenostjo. Običajno je odhajal o polnoči, zgodilo se je tudi, da je ostal do jutra. Njegova garnizija je bila daleč od Pariza, in zato je vzel večkrat dopust, da jo je mogel posetiti. O takih prilikah je ostal pri njej ves čas. Nekega večera mi je sporočil moj zalezovalec, da je zopet tu. Hitel sem nemudoma k Valeriji. Sprejela me je radostno kakor vedno in mi padla okrog vratu. Mislil sem že, da so me varali, in sem se ji hotel izpovedati prav od srca — kar zapazim na pianinu par rokavic od pralnega usnja, kakršne nosijo oficirji. Boječ se, da se prenačim v svojem srdcu, sem se ognil glasnega nastopa; odšel sem, ne da bi rekel besedo. Od tistih dob je nisem videl več. Pisarila mi je, a vračal sem ji pisma neodprta. Izkušala je prodreti v moje stanovanje, hotela me je nagovoriti na cesti, a moji služabniki so imeli strog ukaz, ne pustiti je do mene.«

Tako je razodeval zdaj ta ponosni ošabni mož pred tujcem vse svoje notranje življenje in skrito čutenje. Skrivnost, ki jo je čuval skrbno toliko let, je vrgel od sebe kakor težko breme, ne meneč se za posledice.

»Ne da se popisati, kaj sem trpel takrat. Prirastel sem bil k tej ženski z vso silo svoje duše, in ko sem se odtrgal od nje, je poginil kos mojega lastnega življenja. V ničemer nisem našel nadomestila, nikoli se nisem mogel potolažiti nad njeno izgubo.

A to še ni vse. Zdaj so se me lotili tudi dvomi, ali sem res Albertov oče. Dolga leta ga nisem mogel pogledati, ne da bi se mi oglasile te dvojbe. Pozneje sem se spet pomiril. Toda najsi mi je bil Albert še tako pokoren in dober sin, vedno je ostala med nama meja, ki je ni bilo moči pojasniti. Le tuintam se mi je oglašila misel, da bi šel na sodnijo in priznal vse. A bal sem se za ugled svojega imena. In to je vzrok, da je zdaj pokrito s sramoto!«

Glas se je utrgal staremu plemiču ob zadnjih besedah. Dve solzi sta se mu potočili po licu.

Vrata so se odprla; v sobo je pogledala glava starega pisarja. Dabiron mu je mignil, naj sede na svoje mesto, in se obrnil s tihim glasom zopet h grofu: »Storili ste velik greh pred Bogom in pred

Dvorni žalni vlak na ljubljanskem kolodvoru:

Knezoško dr. Ant. Bonaventura Jeglič opravlja pogrebne molitve pred železniškim vozom X s krsstama pokojnega prestolonaslednika in soproge. Okoli so vladni uradniki z deželnim predsednikom baronom Schwarzen, mestni uradniki in občinski svetniki z županom dr. Iv. Tavčarjem, člaski, profesorji, učitelji, zdravniki in drugo odlično občinstvo. Iz ozadja prinašajo vence.

(Fot. Dav. Rovšek.)

ljudmi. Zdaj morate nositi posledice, naj bodo še tako žalostne; a vaša dolžnost je tudi, da jih popravite, kolikor je v vaši moči.»

»Takšna je tudi moja želja in trdna volja.«

»Upam, da me razumete prav?«

»Razumem vas popolnoma.«

»V tolažbo vam utegne biti, če vam povem, da je gospod Noel Žerdi v vsakem pogledu vreden visokega staleža, ki mu ga hočete vrniti. Vzgoja v skromnih razmerah je morda okrepila njegov značaj le še bolj. Gospod Žerdi je velenadarjen mož in najpoštenjši značaj, kar jih po-

vsako pojasnilo o svojih razmerah, kakor mi vleva dolžnost — drugega ne vem prav ničesar. Povedati vam hočem prosto, kako je bilo,« je nadaljeval grof. »Torej, sinoči je začel Albert govoriti o tistih nesrečnih pismih in mi zvalil prav premeteno popolno priznanje resnice. Zdi se, da je dotlej še dvomil, zakaj gospod Žerdi razpolaga samo z enim delom korespondence. Nato sva si skočila vroče v las. On je izjavil, da hoče prepustiti Noelu svoje mesto, jaz pa sem se hotel za vsako ceno poravnati z njim drugače. Zaman sem ga izkušal pregovoriti, ostal je trden v svojem sklepu. Hotel sem ga

Prevoz krst z južnega kolodvora na Dunaju v dvorno župno cerkev v četrtek ponoči.

znam. Izkazal se bo vrednega vaših prednikov. V tolažbo naj vam bo, da zločina ni storil član vaše rodbine; saj ta, ki smo ga danes aretirali, ni Komarenski.»

»Tako je,« je odgovoril grof živahno. »Moj pravi sin ne bi bil preživel te ure. In kri opere sleherno sramoto.«

Sodnik se je zamislil ob teh besedah. »Torej ste tudi vi trdno prepričani o vi-kontovi krivdi?«

Grof je osuplo pogledal preiskovalnega sodnika. »Saj sem šele od sinoči v Parizu. Kaj se je zgodilo med tem, mi sploh ni znano. Mislim le, da je tako postopanje napram možu iz naših krogov nemogoče, ako manjka vzroka zanj. Če ste ga dali aretirati, potem pač gotovo nimate le sumnje, marveč tudi pozitivne dokaze?«

Dabiron se je ugriznil v ustnice. Pre-naglil se je bil. Kako lahko bi bil obudil grofu dvom! In če si storil človeka ne-zaupnega, potem ne računaj več z njim! In oglasila so se mu še druga vprašanja: V koliko je zločin v La Žonšeri tuj staremu grofu? Ali se ne more postaviti še vedno na drugo stran? Sploh pa ni bilo Dabironu prav nič jasno, kam se nagiblje grofov interes. Prašal je:

»Kdaj ste opazili, da je vaša skrivnost izdana?«

»Sinoči. Albert mi je sam povedal. Govoril mi je o vsej tej nesrečni zadevi z besedami, ki si jih zaman izkušam razložiti. Ako ni — Pomolčal je hipec, nato je dodal tiho: »Albert bi bil junak, če ni kriv.«

»Kako? Ali imate nemara vzroke, ki vas nagibljejo, verovati v njegovo nedolžnost?«

Grof se je vzravnal. »Prosim! Kakor nisem bil prej obremenilna priča, tako nisem zdaj razbremenilna. Sodišču dam

omajati s spominom na njegovo ženitev, ki mu je jako pri srcu. Toda odgovoril mi je, da nevesta, gospodična d' Arlanž docela odobrava, kar je sklenil.«

Ko je slišal sodnik to ime, je skočil kvišku s svojega sedeža. Zgrabil je naglo neki akt in si ga podržal pred oči, kakor da hoče razbrati nečitljivo pisavo.

Zdaj je bil zopet negotov. Bal se je svoje slabosti. Zakaj je prevzel pravzaprav to preiskavo? Mari more ostati tukaj hladen in nepristranski?

(Dalje prih.)

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali zelo mnogo slik odložiti za prihodnjo številko. Prihodnji teden priobči »Slovenski Ilustrovani Tednik« še slike o demonstracijah v Sarajevu, o pogrebnih svečanostih na Dunaju in v Artistetenu i. dr. — Že iz današnje številke lahko vsakdo razvidi, da smo se potrudili, podati cenj. čitateljem kolikor mogoče največ slik o žalostnem sarajevskem dogodku, ki je pretresel ne le vso Avstrijo, temveč ves svet. S prihodnjo številko nadaljujemo in spopolnimo to serijo slik in že zdaj opozarjamo slavno občinstvo na njo.

Zopet se je pokazalo, kako nujno je Slovincem potreben »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Ako bi ga ne bilo, bi slovensko občinstvo bilo primorano segati po tujih ilustrovanih listih ter tako podpirati nam sovražno časopisje.

Iz majhnih početkov se je povzpela »Slovenski Ilustrovani Tednik« na višino, da lahko tekmuje s tujimi ilustrovanimi listi, a čim več bo naročnikov, tem boljši bo lahko list. — Slovenci, podpirajte »Slovenski Ilustrovani Tednik«, razširjajte ga in pridobivajte mu naročnikov!

Književnost.

Milan Pugalj: Mimo ciljev, 2. zvezek knjižnice »Slovenskega Ilustrovanega Tednika«. »Slovenski Narod« je objavil sledečo kritiko: Milan Pugalj ima že dobro ime med slovenskimi pripovedovalci. Spisal je nekaj povesti in novel, v katerih je pokazal lep talent. Njegove ljubeznive novele iz domačega življenja so mu pridobile mnogo bralcev. V lični knjigi, ki je pravkar izšla, je Pugalj obelodanil deset novel in črtic, ki jih bo vsakdo z zanimanjem čital.

Listnica uredništva.

Mozirje, Maribor, Dunaj i. dr.: Zaradi oblice drugega gradiva smo morali odložiti za prihodnjo številko.

Celovec: Hvala za sliko zaplankanega vojvodskega prestola! Priobčimo prihodnjič.

Dobro blago in nizke cene, to je načelo tvrde H. Suttner v Ljubljani št. 5. Zato pa se je tudi razvila iz majhnih početkov do današnjega velikega podjetja ter je sedaj na slovenskem jugu največja razpošiljalnica ur, verižic, prstanov, uhanov in sploh zlatnine, srebrnine itd. Oglejte si zalogo ali pa pišite po cenik, ki ga dobite zastoni in poštine prosto!

Katero koli našo gospodinjno vprašate, vsaka Vam bo pohvalila Kolinsko kavno primes in Vam bo povedala, da je to najboljši kavni pridelek, in da je z njo najbolj zadovoljna. Poizkusite tudi Vi, če morda še niste, Kolinsko kavno primes, in videli boste, da se Vam bo takoj priljubila in da boste kupovali samo ta izvrstni in pristno domači kavni pridelek. Imeli boste kavo izvrstnega okusa in prijetnega vonja!

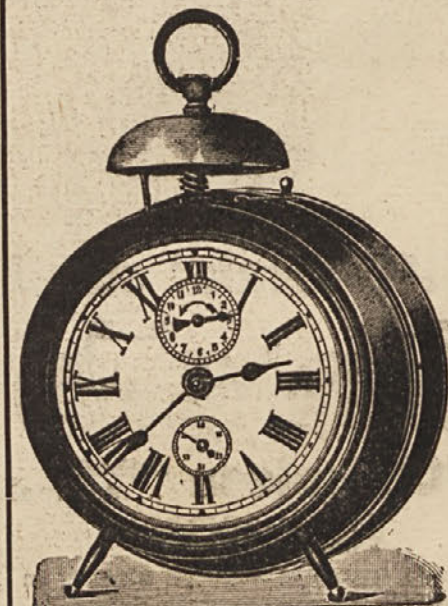
Kdor ne verjame, naj poskusi, da je novi »Osetov Silva vrelec« pri Tolstovrški slatini pošta Guštanj res izvrstna zdravilna in osvežujoča namizna kisla voda, ki močno mozira in ostane čista in dobra, Konkurira lahko z vsemi slovečimi vodami. Poskusite, zahtevajte in naročite takoj. Steklenice vseh vrst se sprejmejo v

Kako postanem zdrav in krepak?!

Kako utegnemo bolnika ozdraviti od tisočih mučnih nadožnosti kot posledici oslabelosti živcev in malokrvnosti? Kako odpravimo končno utrujenost, oslabelost, trudnost, pobotost, glavobol, hrbtne in udne bolečine, nervozne motive želodca in črev, slab tek, zapeko, utripanje srca, bolečine srca, omotičnost, reumatizem, protin, ishijo, bodenje, nevrogijo, krče in ohromelost? Najboljše in v tisočih primerih preskušene zdravniške nasvete za to najdete, če čitate knjigo »Moderni elektroterapija«. To 64 strani obsežajočo knjigo (posebna izdaja za moške in posebna za ženske) pošlje vsakomur, ki jo zahteva pismeno ali osebno, zastoni in poštine prosto: **Elektro Vitalizer ärztliches Institut, Budapest VI., Vörösmarty utca 45. 1/105. (747)**

: Zahtevajte torej to brezplačno knjigo takoj! :

Budilka za preprodajalce.

Zahtevajte krasni cenik ur, zlatnine in srebrnine zastoni in franko od Lastna protokolir. tov. ur v Švici. Glavno zastopstvo tov. ur »Zenith«.

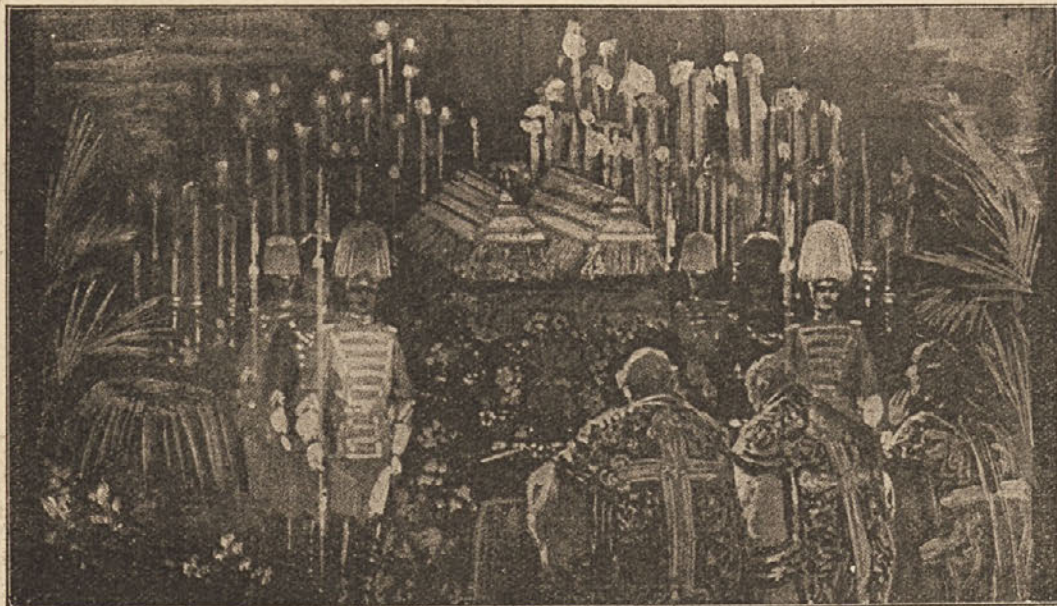
1 komad . . . K 3.—
3 komadi . . . K 8.50.
6 komadov . . . K 16.—
12 komadov . . . K 30.—
Zavojnica in zaboj zastoni.

H. SUTTNER
Ljubljana št. 5.

polnitev in proti računu. Tudi kupijo se vse vrste steklenic. Edino domače podjetje te vrste. Svoji k svojim!

Najhujši zapeljivec in škodljivac ljudi je velika reklama. Mnogo je ljudi, ki naročajo razno blago

ljivo dobro in poceni blago, naj se obrne na Prvo slovensko spodnještajersko razpošiljalno, J. N. Sostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Če pridete v Maribor, pazite na slovenski napis, da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ki se morda

Krsti na mrtvaškem odru v dvorni župni cerkvi na Dunaju v petek dopoldne.

in pošiljajo naš denar v tujino le zato, ker so brali v koledarjih, v časnikih ali na lepkih velikansko reklamo. Dobijo navadno slabo blago za dragi denar, potem pa se jezijo, a dobavitelj se iz njih norčuje in reklamacij ne razume, ker je druge narodnosti. Kdor torej hoče dobiti zanes-

tudi tako glasi, piše pa Schosteritsch, Schusteritsch ali Schusterschütz.

Kdor ve, se res ne da premotiti! F. Čuden je najzanesljivejša, prava domača tvrdka, pri kateri se lahko kupi najsolidnejše blago po nizkih cenah.

Veliko ljubljanskega občinstva se ravna po električni uri v Prešernovi ulici 1. Opozarjamo, da bi se vsakdo posluževal iste, ki kaže pravi čas in je v Ljubljani edina te vrste. Uro je postavila tvrdka F. Čuden.

Kdor hoče denar prihraniti, naj kupi blago za moške obleke kakor tudi volneno, polvolneno in perilno blago za ženske obleke pri R. Miklauc v Ljubljani, kjer se zaradi prezidanja skladišč po znižanih cenah prodaja. Različne ostanke kamgarna, sukna, volnenega in perilnega blaga za skoraj polovično ceno.

Vojaške koncerte priredi znani prvovrstni kinematograf „Ideal“ v Ljubljani v soboto 11. in nedeljo 12. pri predstavah ob 1/29 uri zvečer. Predvajala se bode krasna veseloigra v 3 delih „Ona ne more reči ne“ in senzacionalna dvedejanska drama „Strojni kotli“. Vsaki petek specialni večer z vojaškim koncertom. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti to prvovrstno podjetje!

Za vroči poletni čas Vam svetujemo, da si nabavite mehke srajce in mehke ovratnike kakor druge potrebščine pri tvrdki Engelbert Saussek v Ljubljani Dunajska cesta 7, koji ima dobro blago po tako nizkih cenah, da se vsakdo more za malo denarja, dobro blago nabaviti.

400.000 zlatnikov iz Carigrada prejme, kdor naroči izborni turško srečko ter pri žrebanju dne 1. avgusta zadene glavni dobiček. Ker vsaka srečka mora zadeti, s čimur je v najneugodnejšem slučaju zajamčena povračljivost večjega dela kupnine, v srečnem slučaju pa dana možnost, priti na lahek način do velikega bogastva, potem se mora priznati, da pomeni nakup turške srečke v istini najnedolžnejšo in najcenejšo loterijo. — Pojasnila daje glasom današnjega oglasa: Srečkovno zastopstvo, Ljubljana 3.

Prečitajte mojo notico v uradniškem delu in pišite po vzorce!

Z odličnim spoštovanjem

I. N. Šostarič, trgovina.

Maribor, Gosposka ulica 5.

234

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj 1., Biberstraße 82.

Atelje za steznike (moderce)

313

Ljubica Oehm,

Zagreb, Bogovičeva ulica 6

po 10 K in več dober komoden trpežen steznik,
po 20 K in več fin in trajno trpežen steznik povsem iz pravega francoskega materiala.

Pazite in prepričajte se!

Od dobrega najbolje

se kupi po najnižji ceni, kakor uhane, prstane, verižice i. t. d. pri tvrdki

F. ČUDEN, Ljubljana, 201. Prešernova ul. 1.

— Cenik zastonj in poštine prosto. —

Manufakturna trgovina

J. GROBELNIK

152

prej Franc Souvan sin

: LJUBLJANA :

Mestni trg 22
nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška
oblačila!!

Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke
iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti
rut in šerp.

Bogata zaloga
vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno kotenine in drugo belo blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

PFAFF šivalni stroji

PUCH kolesa najboljša
IGN. VOK

največja trgovina šivalnih strojev in koles, ter posameznih delov

Ljubljana, Sodna ulica 7
zraven sodnije.

Zahtevajte takoj brezplačno vzorce.

10.000 metrov
volnenega in pol-
volnenega

blaga

razpošilja globoko pod ceno

R. Miklauc
Ljubljana 3.

Kdor bi dobil rad resnično dobro
ročno harmoniko ali gramofon
po ceni, obrne naj se naravnost na
izdelovalnico

Vincenc Simonič
Sv. Urban 112 pri Ptuj (Štajersko).

Ugodni mesečni pogoji! (373)
Ceniki na zahtevo zastoj!
Popravila se ugodijo točno!

Vsakdo mora zadeti!

400.000 in 200.000 fr. znašajo glavni dobitki
turških srečk.

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

475.000 oziroma **375.000** kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki skupine (379)

5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 ozir. 9 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

Mesečni obrok od 4 K naprej. Za naročnike so določene nagrade in premije! — Pojasnila in naročila sprejema: Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka češke industrialne banke v Pragi, Ljubljana. — Naslov za pisma: Srečkovno zastopstvo Ljubljana 3.

Moč in zdravje!

Če želite, da Vaša delovna moč, Vaše veselje do dela, Vaša telesna moč pojemlje, če ste vedno razburjeni, nervozni, hitro utrujeni, slabovoljni, pozabljivi, brez spanca, če Vas boli glava ali hrbet, če trpite na omotičnosti, nervoznem srčnem utripanju, občutkih tesnobe, nervoznem želodčnem in črevesnem motenju, ste shujšani, potem morate rabiti takoj svetovno sloveči **Nutrigen**, najboljše redilno sredstvo za živce, ki ga imamo. Tisoče zdravnikov in bolnikov potrjuje, da **Nutrigen** hitro in temeljito očisti organizem in kri, ustvarja svežo življensko moč, krepke živce in mišice. Naročite ga takoj, pa se boste iznebili vseh svojih nadležnosti. Vaše veselje do dela, Vaša svežost in Vaša življenska sreča se povrne zopet. Vsak naročnik prejme zastoj knjigo z naslovom: »Kako postanem zdrav in krepak?« Originalna škatlica **Nutrigena** velja K 4.—, 3 škatlice K 10.—, 6 steklenic K 18.—, 10 škatlic K 26.—. (Za eno popolno zdravljenje treba 6 ali 10 škatlic.) Naročila se naj naslavljajo: **Nutrigen-Unternehmung, Budapest IV., Vörösmarty utca 45/105.** (376)

Obnovite
naročnino!

Proda se

: nov gramofon :

z 8 'kolumbija' ploščami. Naslov in cena se izve v upravnistvu našega lista. (372)

Hotel „AVSTRIJSKI CESAR“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
se slav. občinstvu toplo priporoča. (371)

Opatija! Sobe za letoviščarje se dobe po zmernih cenah blizu Voloske, 5 minut od morja. Postaja električne železnice. Zdraviliške pristojbine prosto. — Krasen razgled po cellem Kvarneru. — **Marija Rupnik, Pre-luka, p. Volosko.** (378)

Bedna usoda

če se počutimo slabotne, bolehe, nervozne in če opažamo, da pojema naša dejalnost. Posebno žalostna je za tiste, ki morajo v hudem boju za vsakdanji kruh braniti svojo eksistenco proti mnogo zdravejšim konkurentom, svoj zaslužek.

Ginevanje življenske energije, življenske sile tiči v tem, da izgubi kri polagoma prave primise, posebno del redilnih snovi, zaradi napačnega prehranjevanja, nerednega življenja, slabo prebolelih bolezni, žalosti, skrbi in drugih duševnih vplivov. Zaradi poslabšanja krvi ne more več kri pravilno krožiti in pojavijo se vsakršne bolezni, glavobol, slab tek, zapeka, tiščanje v želodcu in čevih, zavapnenje žil in še mnogo bolezni. Delati ne moremo več tako kakor nekdanj in zremo obupani v bodočnost.

Bolni, oslabei živci ubijajo voljo!

Brezspanost, utrujenost, hitro duševno utrujenje; raztresenost, pomanjkanje misli se nas loti in nam jemlje zmožnost, da bi opravljali svoje mesto. Če hočemo torej svoj telesni stroj obvarovati predčasno obrabo, če hočemo, da smo zdravi in je

naša duša vesela,

potem se to da doseči le s sredstvom, ki osvežuje in pomlaja kri, pospešuje menjavo snovi ter telesu in duši nudi ono množino moči, ki je potrebna, da se odstranijo bolezenski vzroki. Temu namenu služi Biond, ki je že **tisočem vrnil novo življenje.**

Z Biondom sprejme kri, ki mora pač prehranjevati vse organe, tudi možgane, hrbtini mozeg in živce, najpotrebnejšo snov za rast telesa in ustvarja **mirne živce, podjetnost in življensko srečo.**

Jemljite Biond, in Vaši živci se zopet okrepe. Vaše telo prešine nova moč.

Popolnoma zastoj poskušajno

Vam pošljem, če pišete ponjo. Sami se boste prepričali, kako izvrstno Vam bo delo moje sredstvo.

Popolnoma jamčim,

da Biond nima v sebi nikakršnih škodljivih sestavin in Vam pošljem s poskušajo tudi prav zastoj mojo izvrstno poučno razpravo, ki Vam vse pojasnjuje. Ne čakajte, marveč pišite mi s popolnim zaupanjem. Zadošča dopisnica. Naslovite jo na **Ekspedicijo operne lekarne, Budapešt VI., Abteilung 499.** (369)

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 ³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad nad K 800.000

Rezervni zaklad nad K 800.000

Zahtevajte Slovenski Ilustrovani Tednik po vseh gostilnah, hotelih, kavarnah, brivnicah itd.

Dekliški zavod

Dr. Ada Broch in sestre v Zagrebu.

Internat za vsa učilišča

361

Naobraževalni tečaji za jezike itd. Zasebna višja dekliska šola z licealnim učnim redom in pravico javnosti. Yodstvo zavoda: Zagreb, Gundulićeva ulica 45 I. nadst.

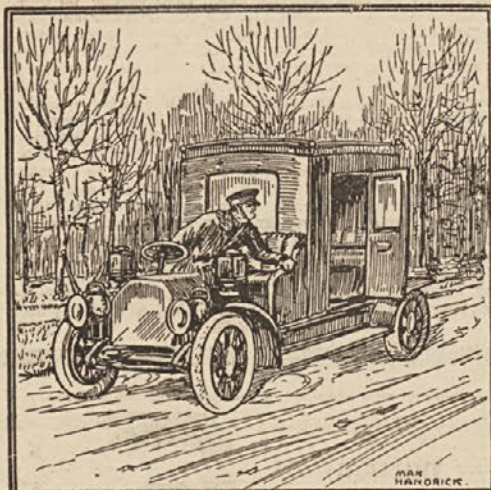
Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagoden. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušenega veččaka.

Poskusite pri:

FRAN SZANTNER,

specialist za ortopedična in anatomska obuvala, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Skrivalnica.

Kje je moj gospod?

Rešitev skrivalnice v zadnji (27.) številki: „Gospodar prihaja! Kje? — Obrni sliko na levo stran. Med razorom, neposredno pri delavkah je gospodar.“

Vrtnarji in penzionisti, pozor!!

Pritlična hiša

za najemnike (Zinshaus) v Mariboru, 5 minut od južnega kolodvora, ki se dobro poobrestuje, z lepim vrtom in veliko njivo v sredini samih vrtnarij, se po jako nizki ceni in z majhnim naplačilom zaradi rodbinskih razmer takoj prodaja. Natančnejša pojasnila daje iz prijaznosti „Posojilnica v Framu“ pri Mariboru. 360

Pomada za obraz

dr. Spitzera je poznana kot izvrstno ljudsko sredstvo, ki čisti lice solnčnih peg, izpuščajev, in dr.; lice postane nežno, bujno in mladostno. Priporoča se poleg tega za uporabo istotako dr. Spitzerjevo milo za obraz. Cena za komad 60 v, po pošti 80 v naprej plačljivo, ali 10 komadov za 6 K franko proti povzetju. Edino pristno pod varstveno znamko sv. Marije pomočnice. Skladišče pri lekarnarju Vladku Bartolcu, Zagreb, Jelačićev-trg št. 19. (362 b)

Najboljšo

žitno kavo

5 kg zavoj, v lepi vrečki za kuhinjsko opravo za K 4— franko kamorkoli obenem z dvema dragocenimi darili

zastonj

dobite le pri firmi Bratje Ježkovi, tovarna na žitnou a sladovou kavu, Hradište u Kral. Dvora n. L., Cechy.

:: Spretni agenti iščemo povsod. ::

(354)

I. hrvatska marmorna industrija L. Pierotti-a nasledniki v Zagrebu, Kukovičeva ulica 24. Telefon štev. 3—41.

je priredila v svojem lastnem skladišču **razstavo izgotovljenih nagrobnih spomenikov** iz vseh vrst marmorja, granita, syenita in Labradora v enostavnem in modernem slogu izdelanih. Vsled tega prosimo vlec. stranke, da si ogledajo našo prirejeno razstavo. **Nizke cene.**

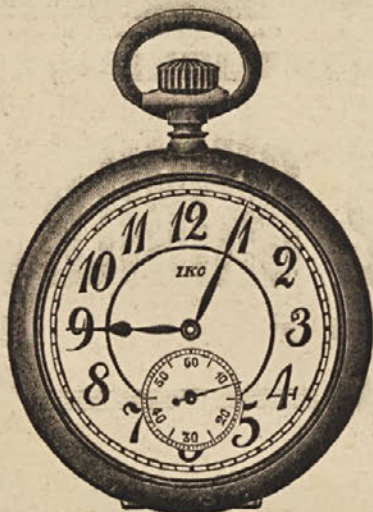
363

Ceniki zastonj in franko.

NOV CENIK!

H. Suttner

Ljubljana štev. 5.

Novi povečani cenik je ravno izgotovljen, vsak dobi istega na zahtevo zastonj in poštne prosto. P. n. odjemalci, ki imajo stari cenik, naj blagovolijo dopisnico z naslovom vposlati, da jim zmoremo novi cenik doposlati.

Najboljši dokaz za nizke cene, dobro in solidno postrežbo tvrdke H. Suttner so obila pohvalna pisma in priporočila od svojih velecejenjenih odjemalcev.

Ne pustite se premotiti, stara, svetovnoznana tvrdka H. SUTTNER se nahaja samo v Ljubljani 5, Mestni trg 25 in nima nobene podružnice ne v Ljubljani in ne drugje, ima samo eno lastno protokolirano tovarno ur v Švici.

Trgovina z usnjem

na debelo in drobno

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra c. 21-23.

Telefon 96. 237

FRANC RUPNIK

priporoča p. n. občinstvu svojo 324

: krojaško delavnico :

v Trstu, Via Gepa št. 10, I. nad.

Izdeluje obleke iz prvovrstnega domačega in tujega blaga kakor tudi vsakršne uniforme. Ugodni pogoji za mesečne obroke. — Zmerne cene.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 65.000.000.—.

Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304.25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov. narodno upravo. 62

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja iz premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. — Zavaruje tudi proti vlom.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

Pri dirki K. S. K.**„Ilirija“****7. junija 1914****GORČEVA KOLES****PRVA****dospela****na cilj.**

Gorčeva kolesa, ki so cena in trpežna ter lahno tekoča se prištevajo med prvovrstne in najboljše izdelke monarhije in kot taka vredna zasluženega priznanja, ter vsestranskega priporočila prve in res domače tvrdke

A. GOREC, LJUBLJANA

specijalna trgovina s kolesi, pnevmatiki in deli, Marije Terezije c. 14

(„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Zahtevajte prvi slovenski cenik brezplačno. 326

Za kratek čas.

Od konca. V Ameriki je srečal Ižanec svojega rojaka, ki je pravkar došel preko morske luže. »Kako pa je kaj doma?« vpraša ga Ižanec. — »E, slabo. Tri dni bi ti mogel pripovedovati novice,« odgovori novinec. — »No, pa povej!« — »Ali naj začnem od začetka ali od konca?« — »Od konca.« — »Dobro. Crnil ti je pes.« — »Kaj? Murče je crnil? Pa zakaj?« — »Prenažrl se je mesa!« — »Kakšnega mesa?« — »Konjskega. Crnili so ti konji!« — »He, pa od česa so crnili, za vraga?« — »Pretegnili so se, ko so vozili vodo!« — »Ali, za zlodja, čemu so vozili vodo?« — »Da se pogasi ogenj. Zgorela ti je hiša!« — »Kaj? Ali kdo, hudiča, mi je za zažgal hišo?« — »Imeli so prehud ogenj, ko so pekli za pogrebščino.« — »Pogrebščino? Kdo je pa umrl v moji hiši?« — »Tvoj oče je umrl, Bog mu daj dobro!« — »Dosti, dosti!« je zavikal Ižanec. »Dosti za danes. Jutri pa lahko začneš še od začetka!«

Njegov poklic. »Kakšen poklic pa ima vaš prijatelj?« — »Kolikor vem, ima agenturo za omožitev svojih šesterih hčera.

Dokaz. Govornik proti alkoholizmu: A da more človek tudi od vode biti zdrav in debel, to dokazujejo tudi — kiti.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slovenskem Ilustrovanem Tedniku“.

Terezija Cvetko

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8

naznanja p. n. občinstvu, da otvori prvo 355 dunajsko

pralnico in likalnico perila.

Prevzame v pranje in likanje srajce, ovratnike, manšete, robce itd. kakor tudi damsko, posteljno in drugo perilo, ki se tiče te stroke. Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporoča in jamči za najfinejšo in točno postrežbo.

Posojilnica v Mariboru

v lastni hiši „Narodni dom“

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ oziroma $4\frac{3}{4}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojuje na zemljišča in na osebni kredit.

Za nakazilo denarja so brezplačno na razpolago položnice avstr. in ogrske poštne hranilnice. 163

Rezervni zaklad kron 358.794.75, lastno premoženje zadrage kron 557.439.47.

Trinideseto upravno leto. Največji slovenski denarni zavod na severni narodni meji.

MARTIN PERNOVŠEK

Telefon št. 5/VI. v Celju Telefon št. 5/VI.

izdeluje omare ledenice.

Najstarejša domača zlatarska tvrdka!
25 letni jubilej obstoja leta 1914.

Raznovrstna zaloga vseh zlatarskih predmetov in ur.

Ure z lastno znamko „TUP“.

Popravila in nova dela ter poročne prstane izdelujem
v lastni delavnici z električnim obratom.
Najnižje cene. Vestna in točna postrežba. Ceniki zastoj.

LUD. ČERNE

juvelir, trgovec z urami ter zaprišežen sodni cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Najboljši so danes
I Grizner šivalni stroji!

Garancija 10 let.
Kroglični tek (Kugellager).
V rabi jih je že 2 1/2 milijona.
Zahtevajte cenik.

Stroj veze, maši nogavice in perilo.

Edino zastopstvo vseh specialnih strojev za šivanje

Josip Petelinc, 307

Sv. Petra nasip št. 7 (za vodo
poleg gostilne pri fajmoštru).

— Dobro in ceno kupite v —**specialni modni trgovini za gospode in dečke****J. KETTE, LJUBLJANA,**

Franca Jožefa cesta 3

klobuke, slamnike, 31

čepice, kravate,

srajce, drugo perilo

itd. itd.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraske za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potreščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike.

33

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica šte. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrirajnov itd.

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul. šte. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Solnčne pege

kakor tudi vse poltne madeže, izpuščaje, rdečo raskavo kožo, rdečico nosu, celo gube odstrani edino le „Dr. A. Rixova pasta pompadour“ v par dneh. Oblast jo je preiskala in dognala, da ni škodljiva. Mnogo profesorjev in zdravnikov jo najbolje priporoča. Če ne vpliva, denar nazaj. Pušica za poskušnjo 1 K, velika pušica 3 K. Kos. Dr. A. Rix-ov Laborat., Dunaj, IX., Berggasse 17/0. Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri Zlatem jelenu, parfim, A. Kane in drog. Adria.

366

V. Schramm, Celje

sočnijsko zapriseženi izvedenec

izdelovalec godal.

Najcenejši nakupni vir za godala in dele. Najfineše koncertne strune. — Popravila točno in najceneje. Kupuje in zamenjava stare gosli in čela.

295

Lovsko povrtno in žepno obrambno orožje

ne kupite nikjer ugodnejše kakor pri svetovno znani

288

tovarni za precizijske puške JOS. WINKLER v Borovljah (Koroško).

Vsaka poprava, novo kopito in nabijalne toke popravljajo hitro, trpežno in prav poceni. Moj glavni cenovnik I. T. pošljem na zahtevo resnim reflektantom zastoj.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani

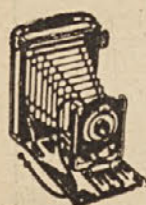
85

priporočajo

oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje

Zahtevajte cenike.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poština posebe. Ročne kamere po K 1-60 in več. Aparati s stativom K 6-20 „ „ Sklopne kamere po K 9-70 „ „ in dražje do K 300-— v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko.

16

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem oblastveno avtoriziran za izvrševanje vseh stavbenih del, kakor tudi stavbnih načrtov in proračunov. ELER IVAN, stavbeni podjetnik v Miljah - Mugga a — Istra.

83

Svetovno znani čevlji sedanjosti z znamko

„The Komfort Shoe“

so in ostanejo vedno najboljši in najcenejši.

Edina zaloga

JOS. SIMA, Ljubljana

Kongresni trg št. 6.

348

Ceno posteljno perje!

1 kg sivlega dobrega puljenega 3 K; boljšega 2 40 K; prima polbelega 2 30 K; belega 4 K; belega puha 5 10 K; velenega snežnobelega, puljenega 6 40 K, 8 K; puha sivlega 6 K, 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.

Najboljši češki nakupni vir. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4-50, 5-90 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko.

Natančneji cenik gratis in franko.

20

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi „Sattymmo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznalni dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et - Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladice“. K 2-—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Izvrstne kranjske klobase

velike, 40 v. Salame iz gnjati 3 K, kg šunke in vso drugo suho mesnino in slanino od 5 kg dalje pošilja

(338)

Janko Ev. Sirc

prekajalec in razpošiljalec živil, Kranj.

Ne zamudite!

Sedaj spomladi rabiti

Salvator kremo,

Salvator milo,

Salvator puder

314

da ohranite svojo lepo polt. Cena komadu K 1-—.

S. MITTELBACH, ZAGREB.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfimerijah.

:: Zobozdravniški in zobotehnični atelijé ::

se priporoča p. n. občinstvu za zobozdravniška in zobotehnična dela. Atelijé odgovarja najmodernejšim zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polju zobotehnik. Vsako tako zdravljenje zob vrši se brez bolečin.

304

Cene zmernе, za revnejše tudi primeren popust. Ordinacijske ure od 8. jutraj do 6. ure zvečer.

Ljubljana, hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin Rla balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom K 1-—, 3 lončki K 2-50. Stotine zahvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44. (Ogrsko.)

337

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 14.

Na drobno
in na debelo.

1. vrsta K 5-50 K 5-50 K 5-50 175

2. vrsta K 6-50 K 6-50 K 6-50

Nikakršna sleparija! Ne zamenjajte z enakimi ponudbami!

Med čitatelje tega 30 000 parov prazniških časopisa razdelimo

čevljev, izvrstnih, jako elegantnih usnjenih čevljev na zategu iz najboljšega trpežnega usnja, z dobro zbitimi nazvunštrlečimi podplati, kakor na podobi, da seznamimo našo firmo. Le izdelovalno mezdbo K 5-50. za 1. vrsto, za moške ali ženske čevlje se plača. 2. vrsta: Moški in ženski nedeljski in prazniški čevlji na zategu z modernimi višjimi dunajskimi petami za par K 6-50. Dobavimo vsakomur popolnoma po želji v največje zadovoljstvo. Zamena dopustna, torej nikakršen riziko! Razpošilja po povzetju c. kr. trgovskosodnijsko protokolirana

Exportna trgovina čevljev Franc Humann,

Dunaj, II., Aloisgasse 3/76. Krščanska svet. firma.

Šele Vaše priporočilo naj nosi korist. Tisoči nam priznanih pisem,

Priporočam se brivnica
E. FRANCHETTI
 Ljubljana, Sodna ul. 2.

Hotel, restavrant 'Victoria' Portorose
M. NEDWED, hotelir.

Podružnica: Trst, Campo Belvedere 3.

Miramar

pri Trstu, hotel Bellevue, nanovo urejen,
 oddaljen tri minute od gradu Miramar.
 Morsko kopališče Grižan. Elegante sobe.
 Celotna oskrba. 353 **V. BENDA, hotelir.**

Fotografske aparate
 in vse v to stroko spadajoče potreb-
 ščine ima v zalogi
 fotomanufaktura in drogerija
„ADRIJA“
 oblastv. konces. prodaja strupov
 v Ljubljani,
 Šelenburgova ulica št. 5.
 Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporočam svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih
 strojev in strojev za pletenje
 (Strickmaschinen).

Brezplačen
 pouk v ve-
 zenju.

Tovarna v
 Lincu usta-
 novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
 poštne prosto.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Ilustrovanem Tedniku“
 in sklicujete se pri nakupovanju na „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Najboljše švicarske vezenine.

A. Š A R C

last. Jadviga Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

318

Perilo za dame in gospode po meri.

!! Največja kolesarska tekma c. in kr. avstro-ogrske armade !!

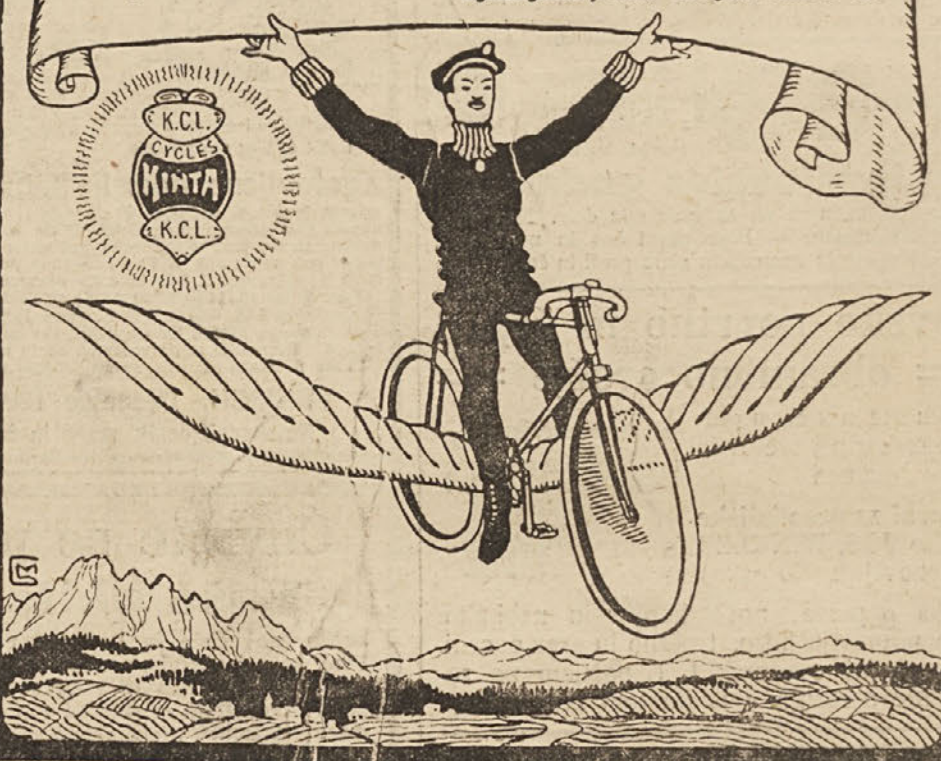
Tekma častnikov: **Prvi**

Tekma moštva: **Prvi**

na „KINTA“ kolesu

K. ČAMERNIK & Ko.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in
 posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.
 Ljubljana, samo Dunajska cesta 9-12.

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

**Blago dunaj-
 skega kroja.**

„Pri Škofu“.

**Cene stalne
 : in nizke. :**

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje
 jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi
 veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, raz-
 lično posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. — Solidna postrežba!